

T.C
DOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI

DAKA

ÇALIŞMA PROGRAMI

2018

İçindekiler

KISALTMALAR	6
1 GİRİŞ	8
2 STRATEJİK TERCİHLER	10
2.1 DOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI 2018 YILI STRATEJİK TERCİHLERİ	11
2.1.1 Stratejik Tercih 1: Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi	11
2.1.2 Stratejik Tercih 2: Tekstil ve Hazır Giyim Sektörünün Geliştirilmesi	11
2.1.3 Stratejik Tercih 3: Tarımsal Üretimdeki Rekabet Gücünün Artırılması	12
2.1.4 Stratejik Tercih 4: TRB2 Bölgesi Turizm Gelirlerinin Artırılması	12
3 BEŞERİ SERMAYENİN GELİŞTİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (BSG-SOP)	14
3.1 AMAÇ	14
3.2 ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ	14
3.2.1 Ulusal ve Bölgesel Planlarla İlişkisi	14
3.2.2 Ön Risk Değerlendirmesi	15
3.3 ÇIKTI GÖSTERGELERİ	15
3.4 SONUÇ GÖSTERGELERİ	16
3.5 PROJE VE FAALİYETLER	16
3.5.1 Araştırma Analiz ve Programlama	16
3.5.2 İşbirliği ve Koordinasyon	17
3.5.3 Kapasite Geliştirme	17
3.5.4 Tanıtım ve Yatırım Destek	18
3.5.5 Ajans Destekleri	19
3.5.6 AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	20
3.6 PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI	21
3.7 YÖNETİM VE KOORDİNASYON DÜZENLEMELERİ	21
3.8 İZLEME VE DEĞERLENDİRME	22
4 TEKSTİL ve HAZIR GİYİM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (TEKSTİL-SOP)	25
4.1 AMAÇ	25
4.2 ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ	25
4.2.1 Ulusal ve Bölgesel Planlarla İlişkisi	25
4.2.2 Ön Risk Değerlendirmesi	26
4.3 ÇIKTI GÖSTERGELERİ	27
SONUÇ GÖSTERGELERİ	28
4.4 PROJE VE FAALİYETLER	28

4.4.1	Araştırma, Analiz ve Programlama	28
4.4.2	İşbirliği ve Koordinasyon	29
4.4.3	Kapasite Geliştirme	30
4.4.4	Tanıtım ve Yatırım Destek	30
4.4.5	Ajans Destekleri	31
4.4.6	Önemli Kamu Yatırımları.....	34
4.4.7	AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	34
4.5	PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI.....	35
4.6	YÖNETİM VE KOORDİNASYON DÜZENLEMELERİ.....	36
4.7	İZLEME VE DEĞERLENDİRME	36
5	HAVZA BAZLI TARIMSAL ÜRETİM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (HBTÜ-SOP).....	39
5.1	AMAÇ.....	39
5.2	ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ	39
5.2.1	Ulusal ve Bölgesel Planlarla İlişkisi.....	39
5.2.2	Ön Risk Değerlendirmesi	40
5.3	ÇIKTI GÖSTERGELERİ.....	40
5.4	SONUÇ GÖSTERGELERİ.....	41
5.5	PROJE VE FAALİYETLER.....	42
5.5.1	Araştırma Analiz ve Programlama	42
5.5.2	İşbirliği ve Koordinasyon	42
5.5.3	Kapasite Geliştirme	43
5.5.4	Tanıtım ve Yatırım Destek	45
5.5.5	Ajans Destekleri	47
5.5.6	Önemli Kamu Yatırımları.....	49
5.5.7	AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	49
5.6	PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI.....	50
5.7	YÖNETİM VE KOORDİNASYON DÜZENLEMELERİ.....	51
5.8	İZLEME VE DEĞERLENDİRME	51
6	TEMATİK TURİZM UYGULAMALARI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (TTU-SOP)	55
6.1	AMAÇ.....	55
6.2	ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ	55
6.2.1	Ulusal ve Bölgesel Planlarla İlişkisi.....	56
6.2.2	Ön Risk Değerlendirmesi	56
6.3	ÇIKTI GÖSTERGELERİ.....	57

6.4	SONUÇ GÖSTERGELERİ.....	58
6.5	PROJE VE FAALİYETLER.....	59
6.5.1	Araştırma Analiz ve Programlama	59
6.5.2	İşbirliği ve Koordinasyon	60
6.5.3	Kapasite Geliştirme	60
6.5.4	Tanıtım ve Yatırım Destek	60
6.5.5	Ajans Destekleri	61
6.5.6	Önemli Kamu Yatırımları.....	62
6.5.7	AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler.....	62
6.6	PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI.....	63
6.7	YÖNETİM VE KOORDİNASYON DÜZENLEMELERİ.....	64
6.8	İZLEME VE DEĞERLENDİRME	64
7	KURUMSAL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (KD-SOP).....	66
7.1	AMAÇ.....	66
7.2	ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ	66
7.3	ÇIKTI GÖSTERGELERİ.....	67
7.4	PROJE VE FAALİYETLER.....	68
7.4.1	Araştırma, Analiz ve Raporlama	68
7.4.2	İşbirliği ve Koordinasyon	68
7.4.3	Kapasite Geliştirme Faaliyetleri	69
7.4.4	Tanıtım ve Yatırım Destek Faaliyetleri	70
7.5	PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI.....	72
7.6	YÖNETİM VE KOORDİNASYON DÜZENLEMELERİ.....	73
7.7	İZLEME VE DEĞERLENDİRME	73
8	YEREL KALKINMA FIRSATLARI	77
8.1	AMAÇ.....	77
8.2	ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ	77
8.2.1	Ulusal ve Bölgesel Planlarla İlişkisi.....	77
8.2.2	Ön Risk Değerlendirmesi	78
8.3	ÇIKTI GÖSTERGELERİ.....	78
8.4	PROJE VE FAALİYETLER.....	79
8.4.1	Araştırma, Analiz ve Raporlama	79
8.4.2	İşbirliği ve Koordinasyon	80
8.4.3	Tanıtım ve Yatırım Destek	81

8.4.4	Ajans Destekleri	84
8.4.5	AB ve Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	84
8.5	PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI.....	86
8.6	YÖNETİM VE KOORDİNASYON DÜZENLEMELERİ.....	89
8.7	İZLEME VE DEĞERLENDİRME	89
9	SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	93
10	EKLER.....	94
10.1	2018 YILI GÜDÜMLÜ PROJE BİLGİ FORMLARI.....	94
10.2	2018 YILI PERFORMANS TABLOLARI.....	94

Tablolar Dizini

Tablo 1: BSG-SOP Çıktıları Performans Göstergeleri.....	15
Tablo 2: BSG-SOP Sonuç Göstergeleri	16
Tablo 3: BSG-SOP Süresi ve Zaman Planlaması	21
Tablo 4: BSG-SOP Faaliyet Tablosu.....	23
Tablo 5: TEKSTİL-SOP Çıktıları Performans Göstergeleri.....	27
Tablo 6: TEKSTİL SOP Sonuç Göstergeleri.....	28
Tablo 7: TEKSTİL-SOP Süresi ve Zaman Planlaması.....	35
Tablo 8: TEKSTİL-SOP Faaliyet Tablosu	36
Tablo 9: HBTÜ-SOP Çıktıları Performans Göstergeleri.....	40
Tablo 10: HBTÜ- SOP Sonuç Göstergeleri	41
Tablo 11: HBTÜ-SOP Süresi ve Zaman Planlaması	50
Tablo 12: HBTÜ-SOP Faaliyet Tablosu.....	52
Tablo 13: TTU-SOP Çıktıları Performans Göstergeleri.....	57
Tablo 14: SOP Sonuç Göstergeleri.....	58
Tablo 15: TTU-SOP Süresi ve Zaman Planlaması	63
Tablo 16: TTU-SOP Faaliyet Tablosu.....	64
Tablo 17: KD-SOP Çıktı Performans Göstergeleri	67
Tablo 18: KD-SOP Süresi ve Zaman Planlaması	72
Tablo 19: KD-SOP Faaliyet Tablosu.....	74
Tablo 20: YKF Çıktıları Performans Göstergeleri	78
Tablo 21: YKF Süresi ve Zaman Planlaması	86
Tablo 22: YKF Faaliyet Tablosu.....	89

KISALTMALAR

ASKON- Anadolu Aslanları İş Adamları Derneği

BSG SOP- Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı

B2B- "Business to Business" şirketler arası pazarlama ya da satış uygulamalarına verilen kısa tanım

CBS- Coğrafi Bilgi Sistemleri

CI- Coğrafi İşaret

CMDP- Cazibe Merkezleri Destekleme Programı

DAİB- Doğu Anadolu İhracatçıları Birliği

DAP- Doğu Anadolu Projesi

DİFB- Dış İlişkiler ve Fonlar Birimi

EİT- Ekonomik İşbirliği Teşkilatı

EURADA- European Association of Development Agencies (Avrupa Birliği Ekonomik Kalkınma Ajansları Birliği)

GAP- Güneydoğu Anadolu Projesi

HTBÜ SOP- Havza Bazlı Tarımsal Üretim Sonuç Odaklı Programı

İDB- İzleme ve Değerlendirme Birimi

İMİB- İdari ve Mali İşler Birimi

İŞGEM- İş Geliştirme Merkezi

İTKİB- İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birliği

KAYS- Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi

KD SOP- Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı

KEDI- Kore Eğitim Geliştirme Enstitüsü

KOBİ- Küçük ve Orta Boyutlu İşletmeler

KOSGEB- Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

KÖAP04- Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı

KSS- Küçük Sanayi Sitesi

MDP- Mali Destek Programı

MDP- Mali Destek Programı

MÜSİAD- Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği

OKP- 10. Kalkınma Planı

ORTKA- Ortak Kullanım Atölyesi

OSB- Organize Sanayi Bölgesi

PCM- Project Cycle Management (Proje Döngüsü Yönetimi)

PPKB- Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi

SGK- Sosyal Güvenlik Kurumu

SOP- Sonuç Odaklı Program

SPÇG- Sosyal Politikalar Çalışma Grubu

STK- Sivil Toplum Kuruluşu

TEKSTİL SOP- Tekstil ve Hazır Giyim Sonuç Odaklı Programı

TİM- Türkiye İhracatçılar Meclisi

TOBB- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

TPÇG- Tarım Politikalar Çalışma Grubu

TTU SOP- Tematik Turizm Uygulamaları Sonuç Odaklı Programı

TÜİK- Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRSAB- Türkiye Seyahat Acentaları Birliği

TÜSİAD- Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği

TYTDA- Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı

UNESCO- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü)

WAIPA- World Association of Investment Promotion Agencies (Dünya Yatırım Ajansları Birliği)

YDO- Yatırım Destek Ofisi

YKF SOP- Yerel Kalkınma Fırsatları Sonuç Odaklı Programı

1 GİRİŞ

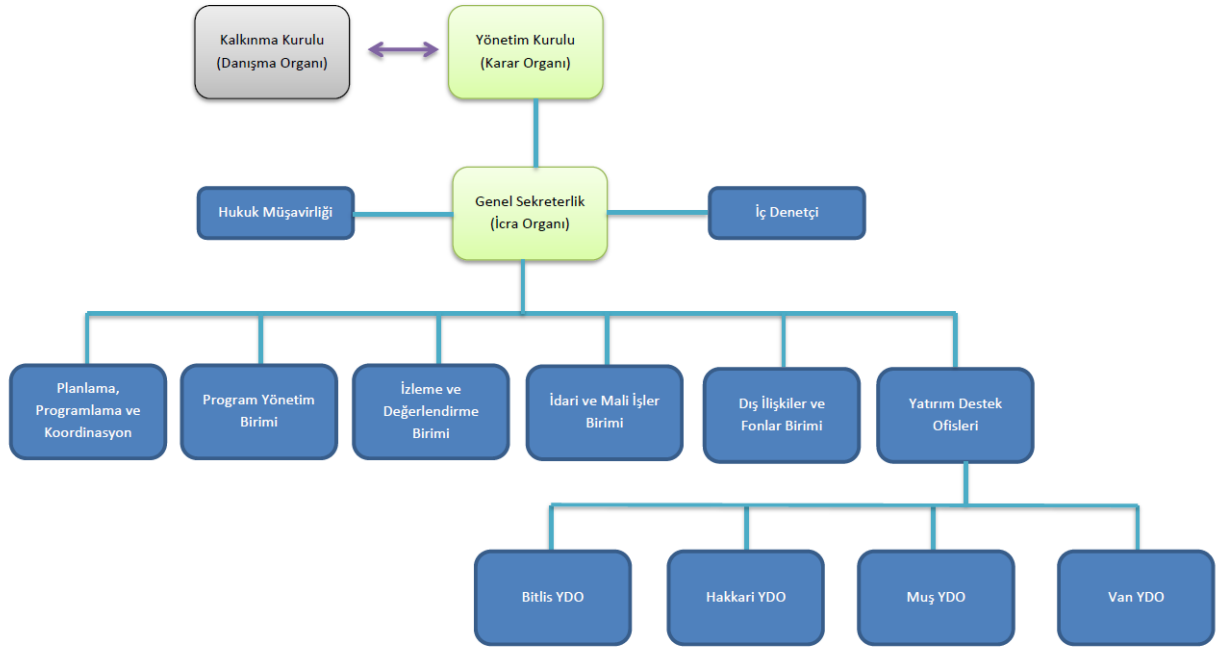
25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un üçüncü maddesi uyarınca 22 Kasım 2008 tarih ve 27062 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 10 Kasım 2008 tarih ve 2008/14306 karar sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA), Van ili merkez olmak üzere, Bitlis, Muş ve Hakkâri illerinde TRB2 Düzey 2 Bölgesi'nde hizmet vermektedir.

5449 sayılı Kanun'un 4, 11 ve 14'üncü maddeleri ile Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 21'inci maddesi hükümleri doğrultusunda hazırlanan bu Çalışma Programı, Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından 2018 yılında gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetleri düzenlemektedir. Çalışma Programı; Sonuç Odaklı Programlama modeline uygun olarak bütçe yılına ilişkin stratejik tedbirleri, Sonuç Odaklı Programları ve programlara ilişkin tedbirleri, proje ve faaliyetleri ve bunlara ayrılacak tahmini malî Kaynakları ile Ajans bütçesi içindeki tahmini oranı belirtilerek faaliyetlerin gerekçelerini ortaya koymaktadır. 2018 yılı içerisinde Ajans tarafından gerçekleştirilmesi planlanan Sonuç Odaklı Programlara yönelik faaliyetler, Onuncu Kalkınma Planı temel ilkeleri, TRB2 Bölgesi 2014 – 2023 Bölge Planı ve 5449 sayılı Kanun'da tespit edilen sınırlar dâhilinde belirlenmiştir.

Ajans Genel Sekreterliği tarafından sunulan hizmetler, Yönetim Kurulu'nun 09 Temmuz 2009, 10 Şubat 2010 ve 31 Ağustos 2012 ve 14 Şubat 2018 tarihli kararları ile kabul edilen organizasyon yapısı çerçevesinde; Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi, Program Yönetim Birimi, İzleme ve Değerlendirme Birimi, İdari ve Mali İşler Birimi, Dış İlişkiler ve Fonlar Birimi, Hukuk Müşavirliği ve Yatırım Destek Ofisleri tarafından yürütülmektedir.

Ajans Yönetim Kurulu tarafından alınan kararlar uyarınca istihdam edilen yeni personel ile farklı sebepler nedeni ile ayrılan personel devirleri akabinde; 1 Genel Sekreter, 34 uzman personel ve 6 destek personeli olmak üzere toplam 1 Genel Sekreter ve 40 personel ile Bölge'de hizmet vermektedir.

Şekil 1: Ajans Organizasyon Yapısı

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı'nın misyonu “TRB2 Bölgesi'nde (Bitlis, Hakkâri, Muş, Van) yerel potansiyelleri, Kaynakları ve imkânları katılımcı bir yaklaşımla harekete geçirerek sürdürülebilir bir kalkınmayı sağlamak” olarak belirlenmiştir.

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansının vizyonu ise; “2023'te, beşeri sermayesini geliştirmiş, etkin üretimle ekonomide yapısal dönüşümü ve büyümeyi sağlamış, oluşan sosyal refahtan herkesin adil bir şekilde faydalandığı, doğa ve kültürel mirasını koruyarak kullanan, yaşam kalitesi yüksek, jeo-ekonomik konumu ile çevresine etki edebilen, güvenle yaşanan bir bölge olmak” olarak belirlenmiştir.

TRB2 Bölge illerinin (Bitlis, Hakkâri, Muş, Van) potansiyelinden hareket ederek belirlenen doğal ve kültürel miras, ekonomik gelişme ve sürdürülebilir yaşam temaları bir araya getirilmiş ve bölgenin geleceğine ilişkin başarı hedefi yani 2023 Bölge Vizyonu; “2023'te, beşeri sermayesini geliştirmiş, etkin üretimle ekonomide yapısal dönüşümü ve büyümeyi sağlamış, oluşan sosyal refahtan herkesin adil bir şekilde faydalandığı, doğa ve kültürel mirasını koruyarak kullanan, yaşam kalitesi yüksek, jeo-ekonomik konumu ile çevresine etki edebilen, güvenle yaşanan bir bölge olmak” olarak belirlenmiştir. Ajans vizyonuna ulaşmak için 2014-2023 Bölge Planı'nda 3 temel gelişme eksenii oluşturulmuştur.

Şekil 2: Gelişme Eksenleri

Bu eksenler doğrultusunda mevcut kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlayacak ve yerel potansiyeli harekete geçirecek bölgesel öncelikler planın ana hedeflerini oluşturmuştur.

2 STRATEJİK TERCİHLER

Kalkınma Ajanslarının görevlerini daha etkin ve verimli bir şekilde yerine getirebilmeleri için, 2018 yılından itibaren Çalışma Programlarının hazırlanmasına yönelik geçmiş uygulama tecrübeleri dikkate alınarak yeni bir vizyonla, bir dönüşüm olarak değerlendirilen “Sonuç Odaklı Programlama (SOP)” modeline geçilmiştir. 2018 yılı Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı Çalışma Programı bu yeni modele uygun olarak tüm ajans uzmanlarının katkısını sağlayan katılımcı bir yaklaşımla ve Kalkınma Bakanlığı uzmanlarının rehberliğinde TRB2 Bölgesi’nin kalkınma girişimlerini güçlendirmeye, rekabet gücünü ve yaşam kalitesini artırmaya, bireylerin ve sosyal kesimlerin ekonomik ve sosyal yaşama entegrasyonunu sağlamaya odaklanarak hazırlanmıştır. Bu çerçevede bölge planı amaç ve hedeflerine yönelik orta vadede TRB2 Bölgesi’ndeki temel paydaşların kurumsal, beşeri, mali ve teknik kapasiteleri göz önünde bulundurularak dört stratejik tercih belirlenmiştir. Belirlenen stratejik tercihler doğuracağı etki, sürdürülebilirlik, kapsayıcılık yönleriyle gerekçelendirilip, Ajansın beşeri, teknik ve finansal kapasitesiyle ilişkilendirilerek, 2018 yılında Ajans Kaynaklarının bu doğrultuda kullanılması sağlanacaktır.

2.1 DOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI 2018 YILI STRATEJİK TERCİHLERİ

2.1.1 Stratejik Tercih 1: Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi

Bölgesel Kalkınma Politikalarının hayata geçirilmesi için beşeri sermayenin geliştirilmesi önemli bir parametredir. Türkiye'nin % 32'si çocuk iken TRB2 Bölgesi'nin % 46,9'u çocuktur. Bölgede çocuk varlığı Türkiye ortalamasından oldukça yüksektir. Ülkenin ve bölgenin genç nüfus varlığına bakıldığında Türkiye'nin %16'sı genç iken bölgenin %22'si gençtir. Bölgedeki genç varlığı Türkiye ortalamasının biraz üstündedir. Çocuk ve genç nüfus varlığının yüksek olması bölgenin ve dolayısıyla ülkenin sosyal ve ekonomik kalkınmasında dinamik ve potansiyel bir öneme sahip olduklarını göstermektedir. Söz konusu genç nüfusun niteliğinin günümüzde hızla gelişen teknolojiye paralel olarak artırılması bölgenin orta ve uzun vadedeki kalkınma hedeflerine ulaşılması bakımından önem arz etmektedir. Ayrıca yerel düzeydeki kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütlerindeki beşeri sermayenin teknik kapasite eksikliği, yerel hizmetlerin kalite ve verimliliğini olumsuz etkilemektedir.

Bu kapsamda DAKA TRB2 2014-2023 Bölge Planı "Güçlü Toplum" Gelişme Ekseninin hedefleri doğrultusunda bölgedeki genç nüfusun günümüzün gelişmelerine ihtiyaç verecek şekilde niteliğinin artırılması ve yerel düzeydeki kamu kurum ve kuruluşları ile Sivil Toplum Örgütlerindeki beşeri sermayenin geliştirilmesinin stratejik bir öneme haiz olduğu değerlendirilmiştir.

2.1.2 Stratejik Tercih 2: Tekstil ve Hazır Giyim Sektörünün Geliştirilmesi

1980'lerden itibaren hız kazanan küreselleşme eğilimi tekstil ve hazır giyim sanayinde ticaret akışının hızlanmasına neden olmuş ve son otuz yıl içinde sektörün toplam kapasitesinin yaklaşık yarısı, gelişmiş ülkelerden gelişmekte olan ülkelere doğru kaymıştır. Türkiye'nin batı bölgelerinde ise katma değeri yüksek sektörlerle yönelim ve sektörel çeşitliliğin artması tekstil ve hazır giyim sanayi olmak üzere emek-yoğun ve alt-orta teknoloji gerektiren sektörlerin daha doğruya kaymasına sebep olmaktadır.

Bu amaçla Ajansımızca yürütülen çalışmalar ve uygulanan Mali Destek Programları kapsamında Bitlis ve Muş İllerinde tekstil ve hazır giyime yönelik desteklenen projeler ile Cazibe Merkezi Programı kapsamında Van İlinde oluşturulan Tekstil Kent sayesinde TRB2 bölgesi tekstil ve hazır giyim yatırımları bakımından önemli bir cazibe merkezi haline gelmiştir.

Bu kapsamda bir yandan oluşan bu kapasitenin değerlendirilmesi, geliştirilmesi ve tekstil yatırımları için daha cazip hale getirilmesi öte yandan mevcut yatırımların kapasitelerinin artırılması ve böylece bölgesel kalkınma politikalarının hayata geçirilmesi bakımından Tekstil ve hazır giyim sektörünün geliştirilmesi stratejik bir öneme haiz olduğu değerlendirilmiştir.

2.1.3 Stratejik Tercih 3: Tarımsal Üretimdeki Rekabet Gücünün Artırılması

TRB2 Bölgesi'nin 2016 yılında toplam tarımsal üretim değeri yaklaşık 2.645.580 TL olup bunun %72'si canlı hayvan, %9,5'i bitkisel üretim ve %18,5'i hayvansal ürünlerin değerinden oluşmuştur. Bu istatistiklerden de anlaşılacağı üzere tarım sektöründe yaratılan değer çok büyük kısmı canlı hayvan ve hayvansal ürünlerden sağlanmaktadır. Bitkisel üretim değerinin düşük olmasının sebebi Bölge'nin topografik ve iklim özellikleri dolayısıyla ürün çeşitliliğinin olmaması ve üretilen ürünlerin katma değeri yüksek tarımsal ürüne dönüştürülememesidir. Bölge kalkınmasının sağlanabilmesi için mutlaka genelde tarımda ve özelde ise hayvancılıkta geçimlik ekonomiden modern üretime geçişin sağlanması ve katma değeri yüksek tarımsal ürünlerin üretimine öncelik verilmesi planlanmaktadır.

Bu amaçla, TRB2 Bölgesi'nin, tarımsal üretimde sahip olduğu avantajları ve potansiyelleri değere çevirerek, markaları ve rekabetçi üretim yapısıyla tanınan bir bölge konumuna gelmesinin stratejik bir öneme haiz olduğu değerlendirilmektedir.

2.1.4 Stratejik Tercih 4: TRB2 Bölgesi Turizm Gelirlerinin Artırılması

Türkiye'nin 2023 hedefleri arasında yer alan elli milyon turist ve elli milyar dolar gelir hedefine ulaşabilmesi için kıyı turizminin yanı sıra, Anadolu kentlerinde var olan zenginliğin turizme kazandırılması gerektiği 01-03 Kasım 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilen 3.Turizm Şurası'nda dile getirilmiştir. Turizmde bir politika değişikliğine işaret eden bu tespit, aynı zamanda nitelikli turistin Türkiye'ye çekilmesi yoluyla hem sektörden elde edilen gelirin artırılması hem de Türkiye'nin kültürel ve tarihi zenginliğinin ön plana çıkarılması anlamına gelmektedir. Bununla beraber; önümüzdeki dönemlerde Anadolu'nun turizm değeri taşıyan varlıklarının ziyaretçilerin sunumuna hazır hale getirilmesi, kıyı turizmindeki tikanıklığın önünü açmak için bir gereklilik halini alacaktır.

TRB2 Bölgesi, zengin tarihi ve arkeolojik mirası, doğal güzellikleri, kültürel ve sosyal yaşamdaki çeşitliliği gibi özellikleriyle turizmde gelişen yeni trendlerin tecrübe edilebileceği bir bölgedir. Ancak; değişen ve gelişen sektör politikalarıyla uyumlu bir şekilde bölgenin turizm potansiyelini harekete geçirmek, turizm gelirlerini çeşitlendirmek ve artırmak,

markalaşmayı sağlamak ve bölgenin bilinirliğini sağlamak amacıyla kamu-özel işbirliği çerçevesinde turizm çeşitliliğini geliştirecek faaliyetlerin desteklenmesi önem arz etmektedir.

Bu amaçla, bölgede turizm çeşitliliğinin dolayısıyla turizm gelirlerinin artırılmasının stratejik bir öneme haiz olduğu değerlendirilmektedir.

3 BEŞERİ SERMAYENİN GELİŞTİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (BSG-SOP)

3.1 AMAÇ

Beşeri sermaye kavramı, ekonomik faaliyetlerle ilgili olarak bireylerde oluşan bilgi, beceri ve diğer nitelikleri, kısaca insanın üretken olarak ortaya koyabileceği tüm nitelikleri ve becerileri içermektedir. İnsana yapılan yatırımları ifade eden beşeri sermaye olgusu, ekonomik kalkınmanın önemli itici gücünü temsil etmektedir.

Bu çerçevede Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programın Amacı; TRB2 Bölgesinde başta çocuklar ve gençler olmak üzere, yeni nesil ekonomilerin ihtiyaç duyduğu donanım, bilgiye ve beceriye sahip bireylerin yetiştirilmesi, yerel düzeyde kurumsal kapasitenin geliştirilmesi böylece kalkınma çabalarının güçlendirilmesidir.

ÖZEL AMAÇLAR

1. Ajans destekleriyle sağlanan eğitimlerin bölgede her kesimin faydalanabileceği şekilde yaygınlaştırmak,
2. Bölge’de okul çağındaki gençlerin robotik kodlama konusunda gelişmelerini sağlamak
3. Nitelikli işgücü altyapısını oluşturmak,
4. Genç Girişimciliği Sosyal Girişimcilik alanında Bölge’de kapasite artırmak,

3.2 ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ

TRB2 Bölgesi’nde özellikle çocuk ve genç nüfusun eğitim sayesinde nitelikli hale getirilmesi beşeri sermayenin etkinliğini en üst düzeye çıkarılabilir. Bölge genç nüfusu ağırlıkta olan bir bölgedir. Genç nüfus çok olduğundan bölgenin beşeri sermayesi daha geniş ve dinamiktir. Çocuk ve gençleri dinamik ve nitelikli geliştirmek, ulusal ve bölgesel kalkınma hedeflerine ulaşmanın temel taşlarından biridir. Bundan yola çıkarak çocuk ve gençlerimiz için; eğitim, sağlık, spor, bilim, kültür sanat ve girişimcilik alanlarında faaliyetlerin hayata geçirilmesi önem arz etmektedir.

3.2.1 Ulusal ve Bölgesel Planlarla İlişkisi

10. Kalkınma Planı; (OKP) Planın Hedefleri ve Politikaları bölümündeki “Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum” başlığında sosyal politikalar alanında mevcut durum analizler sunarak çocuk ve gençlerin birçok anlamda korunmaları, kendi potansiyellerini geliştirici, eğitici hedefler belirlenmiştir. Üst ölçekli planlardan DAP 2014-2018 Eylem Planı da “Beşeri-Sosyal

Sermayenin ve Sosyal Altyapının Güçlendirilmesi” Gelişme Eksen’inde beşeri ve sosyal sermayenin güçlendirilmesi amacıyla eğitim, sağlık, kültür, spor, sosyal hizmet ve sivil toplum konularında birçok eylemlere yer verilmiştir. Ayrıca DAKA 2014-2023 Bölge Planı “Güçlü Toplum” ekseninde “bölgede çocuk ve gençlerin niteliklerinin geliştirilmesi” ve “kurumsal kapasitenin artırılması” hedeflenmiştir.

3.2.2 Ön Risk Değerlendirmesi

Beşeri sermayeye yönelik planlanan yatırım sonuçlarının kısa vadede görülemeyeceği bilinen bir gerçektir. Öte yandan bölgenin genç nüfus potansiyelini göz önünde bulundurduğumuzda beşeri sermaye yatırımları uzun vadede bölgesel kalkınma için önemli fırsatlar sunmaktadır. Söz konusu fırsatların kurumsal bir yapı düzeyinde koordinasyonu için Ajans bünyesinde muhtemel risklerin yönetilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

3.3 ÇIKTI GÖSTERGELERİ

Tablo 1: BSG-SOP Çıktıları Performans Göstergeleri

Çıktı Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Doğrudan Faydalanan Kadın Sayısı	Kişi	400	Ajans Faaliyet Raporu
Faydalanan Engelli Sayısı	Kişi	50	Ajans Faaliyet Raporu
Faydalanan Çocuk (0-15 yaş) Sayısı	Kişi	500	Ajans Faaliyet Raporu
Faydalanan Genç (16-29 yaş) Sayısı	Kişi	500	Ajans Faaliyet Raporu
Gerçekleşen Eğitim Sayısı	Adet	30	Ajans Faaliyet Raporu
Bilinçlendirme Faaliyetleri (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Sayısı	Adet	16	Ajans Faaliyet Raporu
Yenilikçi Hizmet/Model/ Uygulama Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Bilinçlendirme Faaliyetlerine (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Katılan Kişi Sayısı	Kişi	1000	Ajans Faaliyet Raporu
MDP Kapsamında Desteklenen proje sayısı	Adet	20	Ajans Faaliyet Raporu

3.4 SONUÇ GÖSTERGELERİ

Tablo 2: BSG-SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
2-3	Faaliyete Geçen Eğitim, Kültür, Sanat Robotik Kodlama Atölye Sayısı	Adet	20	Proje kapanış Raporu
1	Gerçekleştirilen Konferans Sayısı	Adet	8	Ajans Faaliyet Raporu
2	Gerçekleştirilen Fuar Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
4	Sosyal Girişimcilik Alanında Gerçekleşen Proje Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu

3.5 PROJE VE FAALİYETLER

3.5.1 Araştırma Analiz ve Programlama

3.5.1.1 2018-2023 Dönemi Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi Eylem Planı'nın Hazırlanması

Bölgesel kalkınmanın sağlanması için ekonomik yatırımların yanı sıra beşeri ve sosyal sermayenin güçlendirilmesini sağlayacak yatırımların da gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Son on beş yıllık dönem içerisinde bölgeye yapılan yatırımlarda ciddi seviyelerde artış yaşanmıştır. Söz konusu yatırımların etkisinin artırılması açısından beşeri ve sosyal gelişimin de ayna anda gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir. Bu sebeple planlı bir yatırım programının hazırlanması, beşeri ve sosyal sermayenin geliştirilmesi için ihtiyaç duyulacak yatırım alanlarının belirlenmesi, projelerin geliştirilmesi için mevcut durum analizinin yapılması ve yatırım planlarının bu çerçevede oluşturulması önem arz etmektedir. Bu çerçevede Türkiye'nin 2023 hedefleri doğrultusunda TRB2 bölgesi beşeri ve sosyal sermayesinin mevcut durum analizi ve bu analizlere dayalı beş yıllık bir eylem planı hazırlanacaktır. Hazırlanan eylem planı kapsamında Ajans BSG-SOP'u 2019 yılı için revize edilerek uygulanacaktır.

3.5.1.2 TRB2 Bölgesi'ndeki Kurum ve Kuruluşların Eğitim İhtiyaç Analizi

BSG-SOP kapsamında verilecek eğitimleri belirlemek amacıyla bölgedeki kurum ve kuruluşlara yönelik eğitim ihtiyacı analiz çalışması hazırlanacaktır. Bu analiz çalışması sonucunda Ajans tarafından desteklenecek Teknik Destek Eğitimlerinin SOP'ların hedeflerine yönelik olması sağlanacaktır.

3.5.1.3 Bitlis İlinde Çalışan Kamu Personelinin Verimliliğini Ölçmeye Yönelik Saha Çalışması

Kamu Kurumlarında çalışan personelin verimliliği, kamu ve insan Kaynaklarının etkili kullanımı açısından önem arz etmektedir. Bitlis ilinde kamu çalışanlarının bölgede daha uzun süre görev yapmasını temin edecek tedbirlerin neler olabileceği, ne gibi politikaların üretilebileceği ve verimliliklerini artırıcı yönde bilimsel bir çalışmanın yapılması amacıyla Bitlis YDO koordinasyonunda Bitlis Eren Üniversitesi ile işbirliği yapılarak çeşitli toplantılar, anket uygulamaları vb çalışmalar yürütülecektir. Söz konusu saha çalışması tamamlandıktan sonra elde edilen veriler doğrultusunda çalışmanın önümüzdeki yıllarda TRB2 Bölgesi'ndeki diğer iller için de yapılması planlanmaktadır.

3.5.1.4 Van Bilim ve İnovasyon Merkezi Fizibilite Raporu

Van Valiliği tarafından Van ilinde Bilim ve İnovasyon Merkezinin kurulması planlanmıştır. Bu çerçevede TÜBİTAK ile işbirliği yapılarak söz konusu yatırımın fizibilitesi hazırlanacaktır.

3.5.2 İşbirliği ve Koordinasyon

3.5.2.1 Sonuç Odaklı Program Uygulaması Değerlendirme Faaliyetleri

Sonuç Odaklı Programın uygulaması PCM döngüsünde öngörülen sistem çerçevesinde paydaşların katılımıyla gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede işbirliği ve koordinasyon faaliyetleri uygulama dönemi boyunca kurum içi, kurum dışı olmak üzere iki şekilde gerçekleştirilecektir. Buna göre kurum içinde iki ayda bir ilgili Ajans uzmanlarının katılımıyla planlanan faaliyetlerin gerçekleştirilme süreçleri gözden geçirilerek belirtilen hedeflere ulaşılması için gerekli olan tedbirler ele alınacaktır. Kurum dışı işbirliği ve koordinasyon faaliyetler kapsamında ise başta Kalkınma Bakanlığı, DAP Bölge Kalkınma İdaresi ile yerel düzeydeki Kaymakamlıklar, İl Milli Eğitim, Aile Sosyal Politikalar, Gençlik ve Spor, Kültür Turizm Müdürlükleri, Yerel Yönetimler, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Birlikler, Odalar, Meslek Örgütleri, Sivil Toplum Kuruluşları temsilcileriyle bilgilendirme ve işbirliği amaçlı toplantılar ve çalıştaylar yapılacaktır.

3.5.3 Kapasite Geliştirme

3.5.3.1 Başarılı Uygulama Ziyaretleri

Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programın amaç ve hedeflerine yönelik kurumsal kapasitenin geliştirilmesi amacıyla yürütülen projelere yönelik Ajans uzmanlarınca yurtiçi, yurtdışı çalışma ziyaretleri gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede, yurtiçinde İstanbul

Kalkınma Ajansı tarafından desteklenen Beylikdüzü Belediyesi tarafından gerçekleştirilen Beylikdüzü Sosyal Maker-Lab Inovasyon Merkezi'ne ziyaret gerçekleştirilecektir. Yurtdışında başarılı uygulama ziyareti ise Güney Kore'de 1972 yılında kurulan Güney Kore Hükümeti tarafından finanse edilen ve bağımsız bir kuruluş olarak faaliyetlerini gerçekleştiren Kore Eğitim Geliştirme Enstitüsü'ne (KEDI) gerçekleştirilecektir.

3.5.4 Tanıtım ve Yatırım Destek

3.5.4.1 TRB2 Bölgesi 1.Mesleki Eğitim, İstihdam ve Kariyer Fuarı

Küreselleşen ekonomi, bilgi toplumu çağının gerektirdiği nitelikte işgücünün yetişmesini gerekli kılmaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de bireylerin bilgi, beceri ve yetkinliklerini artırmanın yanında işgücü piyasasında istihdamlarını sağlamak üzere mesleki ve teknik eğitimin önemini ön plana çıkarmıştır. Bölge'nin genç nüfusu ile birlikte düşünüldüğünde nitelikli insan gücü yetiştirme potansiyelinde eğitimin rolü oldukça fazladır. Meslekî ve teknik eğitimi yerel, ulusal ve uluslararası iş piyasalarının beklentilerine uygun yapılandırarak genç nüfusumuzun gerekli bilgi, beceri ve yetkinliği kazanmasını sağlamak temel hedef haline gelmiştir. Ancak, kamuoyunda bu alandaki ihtiyaç ve potansiyele ilişkin farkındalık düzeyi oldukça düşüktür.

Öte yandan bölgedeki meslek liseleri, bilim sanat merkezleri, halk eğitim merkezleri bünyesinde her yıl kayda değer ve bazen ülke gündeminde konuşulan öğrenci projeleri (Muş Örneği) hazırlanmaktadır. Ancak bu alanda hazırlanan projeler sergilenememekte veya çok ilkel şartlarda sergilenmektedir. Bu faaliyet kapsamında eğitim öğretim yılının sonlarında gerçekleştirilecek fuar ile öğrenci bilim projeleri, hayat boyu öğrenme kapsamında halk eğitim merkezlerinde hazırlanan projelerin sergilenerek mesleki eğitimde, bilim projelerinde ve hayat boyu öğrenme faaliyetlerinde kamuoyunun oluşturulması hedeflenmektedir.

3.5.4.2 Beşeri Sermayenin Kalkınma Üzerindeki Etkileri Konferansı

1.Mesleki Eğitim, İstihdam ve Kariyer Fuarı'nın düzenlendiği hafta ulusal ve uluslararası düzeyde yetkin uzmanların katılımı ile “**Beşeri Sermayenin Kalkınma Üzerindeki Etkileri**” konulu bir konferans yapılması planlanmaktadır. Böylece bölgenin sahip olduğu genç nüfusun kalkınmaya entegrasyonu konusunda yeni politikaların geliştirilmesi ve bu konudaki farkındalığın artırılması hedeflenmektedir.

3.5.4.3 BSG -SOP Tanıtım faaliyetleri

2018 yılında BSG-SOP kapsamında planlanan faaliyetlerin tanıtımı için, yerel paydaşlarla toplantılar, bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Söz konusu faaliyetler için ayrıca tanıtım materyalleri hazırlanacaktır.

3.5.4.4 BSG SOP Genel Yönetim Faaliyetleri

BSG SOP kapsamında gerçekleştirilmesine ihtiyaç duyulan toplantı, çalıştay gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

3.5.5 Ajans Destekleri

3.5.5.1 Proje Teklif Çağrısı

3.5.5.1.1 Çocukların ve Gençlerin Kalkınmaya Entegrasyonu Mali Destek Programı

Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programın amaç ve hedefleri doğrultusunda 2017 yılı proje teklif çağrısı kapsamında 6.000.000 TL bütçeli “Çocukların ve Gençlerin Kalkınmaya Entegrasyonu” Mali Destek Programı ilan edilmiştir. Programın Amacı ve öncelikleri ve destek miktarları aşağıda belirtilmiştir.

Programın Amacı: Van ilinin Edremit, İpekyolu ve Tuşba ilçeleri ile Hakkâri ili Yüksekova ilçesindeki çocuk ve gençlerin eğitim, sağlık, bilim, kültür, sanat, spor, girişimcilik gibi alanlarda farkındalıklarını artırarak kalkınmaya entegrasyonunu sağlamaktır

Programın Öncelikleri:

Öncelik 1: Çocuk ve Gençlere yönelik yenilikçi, girişimci yaratıcı düşünce gücünün geliştirilmesine yönelik faaliyetlerin desteklenmesi,

Öncelik 2: Çocuk ve Gençlere yönelik eğitim, kültür, sanat, spor faaliyetlerinin desteklenmesi,

Öncelik 3: Çocuk ve Gençlerin sosyal yaşama uyumunu sağlamak üzere, özel ilgi gerektiren alanlarda, önleyici ve geliştirici faaliyetlerin desteklenmesi,

3.5.5.2 Mali Destek Programlarının Yürütülmesi Faaliyetleri

BSG SOP kapsamında planlanan Mali Destek Programı, Teknik Destek, Fizibilite Desteği programlarının Bölge’de tanıtılması, bağımsız değerlendirici, değerlendirme komitesi vb. faaliyetlerin yürütülmesi planlanmıştır. Söz konusu faaliyetler Program Yönetim Birimi ve Yatırım Destek Ofislerinin koordinasyonunda gerçekleştirilecektir.

3.5.5.3 Mali Destek İzleme, Denetim ve Tanıtım Faaliyetleri

BSG SOP kapsamında planlanan Mali Destek Programı, Fizibilite Desteği programları kapsamında desteklenecek projelerin izleme ve değerlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Söz konusu faaliyetler İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından uygulanacaktır.

3.5.5.4 2018 Yılı Teknik Destek Programı

2018 yılında Bölge'deki kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına Ajans personeli veya hizmet alımı yoluyla teknik destek sağlanacaktır. Söz konusu teknik destek faaliyetlerinin yaklaşık yarısının Ajans bünyesinde bulunmayan uzmanlık alanlarında dışarıdan hizmet alım yolu ile temin edilerek gerçekleştirileceği öngörülmektedir. Sağlanacak destek eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlanması, danışmanlık sağlanması, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma şeklinde olacaktır. Sunulan projelerin BSG-SOP'un amaç ve önceliklerine katkı sağlayacak şekilde desteklenmesi öngörülmektedir.

3.5.5.5 2018 Yılı Fizibilite Desteği

2017 yılında Kalkınma Bakanlığınca yapılan bir değişiklik çerçevesinde “Doğrudan Faaliyet Desteği” yerine “Fizibilite Desteği” uygulamasına geçilmiştir. Ajansımız 2018 yılında bu uygulamayı ilk defa uygulayacaktır. Başarılı bulunan projelerin konularının Çalışma Programının stratejik tercihleri ile Sonuç Odaklı Programların içeriğine hizmet edecek çalışmaları, fizibilitelerin hazırlanmasına azami düzeyde dikkat edilecektir. Bu sebeple stratejik tercihler ve Sonuç Odaklı Programların hedeflerine uygun olmayan proje teklifleri desteklenmeyecektir.

3.5.6 AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

2018 yılında Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının hedeflerine katkı sağlayacağı düşünülen Avrupa Birliği ve Dış Kaynaklı Programlardaki Hibe Programları Dış İlişkiler ve Fonlar Birimi tarafından takip edilecek ve proje başvuruları yapılacaktır.

3.6 PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI

Tablo 3: BSG-SOP Süresi ve Zaman Planlaması

FAALİYETLER	2018		2019	2020
	1. 6 ay	2. 6 ay		
2018-2023 Dönemi Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi Eylem Planı'nın Hazırlanması				
TRB2 Bölgesi'ndeki Kurum ve Kuruluşların Eğitim İhtiyaç Analizi				
Bitlis İlinde Çalışan Kamu Personelinin Verimliliğini Artırmaya Yönelik Saha Çalışması				
Van Bilim ve İnovasyon Merkezi Fizibilite Raporu				
Sonuç Odaklı Program Uygulaması Değerlendirme Faaliyetleri				
TRB2 Bölgesi Sosyal Girişimcilik Eğitim Faaliyetleri				
Başarılı Uygulama Ziyaretleri (Yurtiçi – Yurtdışı)				
TRB2 Bölgesi 1.Mesleki Eğitim, İstihdam ve Kariyer Fuarı				
Beşeri Sermayenin Kalkınma Üzerindeki Etkileri Konferansı				
BSG-SOP Tanıtım ve Genel Yönetim Faaliyetleri				
Desteklenen Projeleri İzleme Faaliyetleri				
Çocukların ve Gençlerin Kalkınmaya Entegrasyonu Mali Destek Programı				
2018 Yılı Teknik Destek Programı				
2018 Yılı Fizibilite Desteği				

3.7 YÖNETİM VE KOORDİNASYON DÜZENLEMELERİ

Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programların yönetim ve koordinasyonundan Planlama ve Programlama ve Koordinasyon birimi sorumlu olacaktır. PPKB Ajans uzmanlarının katılımı ile “Sosyal Politikalar Çalışma Grubu (SPÇG)” oluşturulacaktır. Planlama biriminden görevlendirilen bir uzman bu çalışma grubunun koordinasyonunu sağlayacaktır. SPÇG tarafından diğer birimlerle işbirliği halinde BSG-SOP için yıllık

uygulama ve koordinasyon planı hazırlanacaktır. Hazırlanan plan dâhilinde bölge düzeyindeki ilgili kamu kurum ve kuruluşlarında katılım sağladığı toplantılar gerçekleştirilecektir. Ayrıca Bitlis, Hakkâri, Muş ve Van illeri Milli Eğitim Müdürlükleri ile “Çocuk Girişimciliği Eğitimleri, Meslek liseleri ile Bilim Sanat Merkezlerinde bilim projelerinin desteklenmesi, TRB2 Bölgesi 1.Mesleki Eğitim, İstihdam ve Kariyer Fuarı” faaliyetleri ile ilgili protokoller hazırlanacaktır. BSG-SOP faaliyetleri kapsamında kaydedilen ilerlemeler Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılacaktır.

3.8 İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında Proje Teklif Çağrısı yöntemiyle desteklenen projeler İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği esasları doğrultusunda izlenecektir. Bunları dışında kalan BSG-SOP faaliyetleri ise “Sosyal Politikalar Çalışma Grubu (SPÇG)” tarafından hazırlanacak olan Program İlerleme ve Değerlendirme Raporu’nda belirtilerek Genel Sekreterliğe sunulacaktır.

Tablo 4: BSG-SOP Faaliyet Tablosu

Faaliyet Türü	Faaliyet	Sorumlu Birimler	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	2018-2023 Dönemi Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi Eylem Planı'nın Hazırlanması	PPKB-YDO	01.01.2018-01.12.2018	250.000
	TRB2 Bölgesi'ndeki Kurum ve Kuruluşların Eğitim İhtiyaç Analizi	PPKB-YDO	01.01.2018-01.03.2018	110.000
	Bitlis İlinde Çalışan Kamu Personelinin Verimliliğini Artırmaya Yönelik Saha Çalışması	YDO-PPKB	01.01.2018-01.03.2018	25.000
	Van Bilim ve İnovasyon Merkezi Fizibilite Raporu	PPKB-YDO	01.01.2018-01.06.2018	105.000
İşbirliği ve Koordinasyon	Sonuç Odaklı Program Uygulaması Değerlendirme Faaliyetleri	PPKB-YDO	01.01.2018-01.03.2018	15.000
	Başarılı Uygulama Ziyaretleri (Yurtiçi – Yurtdışı)	PPKB-İMİB	01.01.2018-31.12.2018	45.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	TRB2 Bölgesi 1.Mesleki Eğitim, İstihdam ve Kariyer Fuarı	PPKB-YDO	01.01.2018-31.07.2018	150.000
	Beşeri Sermayenin Kalkınma Üzerindeki Etkileri Konferansı	PPKB-YDO-DİFB	01.01.2018-31.07.2018	100.000
	BSG-SOP Tanıtım Faaliyetleri	PPKB	01.01.2018-31.07.2018	20.000
	BSG SOP Genel Yönetim Faaliyetleri	PPKB	01.01.2018-31.12.2018	100.000
Ajans	Çocukların ve Gençlerin Kalkınmaya Entegrasyonu Mali	PYB-İDB	01.01.2018-31.07.2018	6.000.000

Destekleri	Destek Programı			
	Mali Destek Programlarının Yürütülmesi Faaliyetleri	PYB	01.01.2018-31.12.2018	10.000
	Mali Destek İzleme, Denetim ve Tanıtım Faaliyetleri	İDB	01.01.2018-31.12.2018	10.000
	2018 Yılı Teknik Destek Programı	PYB-YDO	01.01.2018-31.12.2018	400.000
	2018 Yılı Fizibilite Desteği	PYB-PPKB-YDO-İDB	01.01.2018-31.12.2018	320.000
T O P L A M				7.660.000

4 TEKSTİL ve HAZIR GİYİM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (TEKSTİL-SOP)

4.1 AMAÇ

Programın genel amacı; TRB2 Bölgesi'nin potansiyeli göz önünde bulundurularak tekstil ve hazır giyim sektörünün geliştirilmesi amacıyla üretim ve istihdamı doğrudan etkileyecek olan stratejik altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesinin sağlanması, bölgedeki işletmelerin birbirleriyle ve bölge dışında ilgili sektördeki işletmelerle ekonomik ve ticari işbirliklerinin güçlendirilmesi, yeni yatırımların bölgeye çekilmesi ve mevcut yatırımların ekonomik ve beşeri kapasitelerinin arttırılmasıdır.

ÖZEL AMAÇLAR

1. Tekstil yatırım altyapısının iyileştirilmesi
2. Tekstil üreticilerinin kapasitelerinin geliştirilmesi
3. Tekstil üreticilerinin işbirliği, pazarlama olanaklarının geliştirilmesi ve tekstil sektörünün ihracat oranlarının artırılması

4.2 ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ

Bölgemiz için başat sektörlerden biri olan tekstil sektörü; ekonomik dönüşüm ve büyüme, refah, sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın mihenk taşı niteliğindedir. Bölge düzeyinde, yatırım altyapısının ve sanayi ortamının geliştirilmesinin önündeki en büyük sorunlardan birinin fiziksel altyapı yetersizliğinin olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla, TRB2 Bölgesi'nde tekstil sektörünün gelişebilmesi için altyapı sorunlarının giderilmesi, altyapının iyileştirilmesi ve altyapı ihtiyaçlarının karşılanması, ekonomik işbirliği ve koordinasyon faaliyetleri ile desteklenmesi gerekmektedir.

Bu nedenlerden dolayı, hem TRB2 Bölgesi, hem de ülkemiz için başat sektörlerden biri olan emek yoğun tekstil sektörü geliştirmek ve üst ölçekli planlardaki tekstil sektörüne yönelik stratejilere ulaşmak gibi amaçlara zemin hazırlamak için ilgili müdahale alanlarını içeren Tekstil Sonuç Odaklı Programı hazırlanmıştır.

4.2.1 Ulusal ve Bölgesel Planlarla İlişkisi

Onuncu Kalkınma Planı'na göre, ekonomik büyüme ve üretim eksenini batıdan doğuya doğru kaymaktadır ve hızlı büyüyen ekonomiler başlangıçta düşük maliyetli iş gücüne dayalı, ucuz ve düşük teknoloji ürün üretip ihraç etmektedir. Onuncu Kalkınma Planı'nın da yer alan "İmalat Sanayinde Dönüşüm" başlığı altında; "Tekstil, hazır giyim ve deri sektörlerinin müşteri odaklı, hız ve esnekliği ile üretici özelliklerini geliştiren, tasarım, koleksiyon ve marka yaratabilen,

yenilikçi, çevreye duyarlı, pazarlama ve üretim kanallarında etkin olan bir yapıya dönüşümü desteklenecektir” hususu yer almaktadır. Ülkemiz sanayinin yol haritasını belirleyen Türkiye Sanayi Stratejisi’nin uzun dönemli vizyonu ise “Orta ve yüksek teknoloji ürünlerde, Avrasya’nın üretim üssü olmak” tır. Üst ölçekli kalkınma planlarının ışığında hazırlanan TRB2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı’na göre ise; Türkiye’nin batı bölgelerinde katma değeri yüksek sektörlerle yönelim ve sektörel çeşitliliğin artması başta tekstil ve hazır giyim sanayi olmak üzere emek-yoğun sektörlerin daha doğruya kaymasına sebep olmaktadır. TRB2 Bölgesi’nde hem istihdam oranının artırılması, hem de kadınların ekonomiye entegrasyonunun sağlanması amacıyla tekstil ve giyim sanayinin geliştirilmesi gerekmektedir.

4.2.2 Ön Risk Değerlendirmesi

Tekstil ve Hazır Giyim Sektöründe kayıt dışı ekonomi haksız rekabete yol açarken kayıt dışı istihdam da yaygın olarak görülmektedir. Sosyal güvenlik ahlakı üzerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve illerdeki Sosyal Güvenlik Kurumlarıyla konuyla ilgili işbirliği sağlanarak bu risk bertaraf edilmeye çalışılacaktır. Kalifiye eleman eksikliği riskinin ise verilecek olan düzenli eğitimlerle azaltılması hedeflenmektedir. Bunun yanında Bölgede genelde fason üretim yapılmaktadır ve fason üretim, sürekliliği olmama ihtimalinin yüksek olması nedeniyle risklidir. Bu konuda kısa vadede işletmelerin markalaşma ve tasarım yapabilme hususunda farkındalık oluşturmak amacıyla faaliyetler düzenlenecektir.

4.3 ÇIKTI GÖSTERGELERİ

Program kapsamında 2018-2020 Döneminde hedeflenen sonuç ve çıktılar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5: TEKSTİL-SOP Çıktıları Performans Göstergeleri

Çıktı Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Tekstilkent'te Faaliyet Gösterecek Firma Sayısı	Adet	10	Kalkınma Bakanlığı
İstihdam Sayısı	Kişi	500	TÜİK, SGK
Bölgeye Çekilen Yatırımcı Firma Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
Rapor Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Talep Eşleştirme Yapılan Firma Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
Katılım Sağlanan Fuar Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Ekonomik İşbirliği Anlaşmaları Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
İşbirliğine Yönelik Gerçekleştirilen Toplantı Sayısı	Adet	12	Ajans Faaliyet Raporu
Eğitimlerden Yararlanan Tekstil ve Hazır Giyim Sektöründeki Çalışan Sayısı	Kişi	300	Ajans Faaliyet Raporu

SONUÇ GÖSTERGELERİ

Tablo 6: TEKSTİL SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
3	Kurulan Ülke Masası Sayısı	Adet	1	Ajans Ajans Faaliyet Raporu
2	Tekstil Sektöründe Bölgesel İhracat Tutarı	Yüzde	1	TÜİK
2,3	Tekstil Üreticilerinin Üretim Hacmi	Yüzde	30	İdari Kayıtlar
2,3	Tekstil Üreticilerinin Satış Hacmi	Yüzde	30	İdari Kayıtlar
1	TRB2 Bölgesi'nde OSB altyapı eksikliklerinin tamamlanması	Yüzde	70	Program Kapanış Raporu

4.4 PROJE VE FAALİYETLER

4.4.1 Araştırma, Analiz ve Programlama

4.4.1.1 TRB2 Bölgesi Tekstil Sektörü Strateji Raporu

Tekstil ve hazır giyim sektörleri bölgemizde öncelikli sektörler arasında yer almaktadır. Tekstil sektörü, imalat sanayi içinde istihdamda, üretimde ve ihracatta ilk sıralarda bulunmaktadır. Bu sektörler, ülkede özellikle 1980'li yıllardan itibaren dışa açık ekonomik büyüme modeli içinde ihracat odaklı gelişerek dünya ticaretinde önemli bir üretici ve tedarikçi konumuna ulaşmıştır. Bu kapsamda uzun vadede Bölge'deki tekstil sektörünü analiz etmek ve bu alanda strateji belirlemek amacıyla, sektörde yaşanan sorunları tespit etmek ve çözüm önerileri geliştirmek, sektörün Bölge'deki gelişimini ortaya koymak, geleceğini öngörmek, sektörde marka oluşturma'nın Bölge'ye fayda ve zararlarını belirlemek hedefleri doğrultusunda, uzun vadede Bölge'deki tekstil sektörünü analiz etmek amacıyla TRB2 Bölgesi Tekstil Sektörü Strateji Raporu hazırlanacaktır.

4.4.1.2 Tekstil Sektöründe Faaliyet Gösteren İşletmelere Yönelik Eğitim İhtiyaç Analizi (Bitlis, Muş, Van)

TRB2 Bölgesi'ndeki mevcut işletmelerin rekabet güçlerinin artırılması amacıyla, tekstil sektöründe faaliyet gösteren işletmelere yönelik eğitim ihtiyaç analizlerinin yapılması ve işletmelere verilecek eğitimlerin bu analize göre planlanması amaçlanmaktadır.

4.4.1.3 İran Dış Ticaret Raporu

24 Mayıs 2007 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Ticaret Anlaşması, İran ile Türkiye arasındaki ticaretin artırılması ve bölgede ekonomik entegrasyonun sağlanması açısından önemli bir girişim olmuştur. 2000-2011 yılları arasında özellikle de 2003'ten sonra Türkiye'nin İran'a yaptığı ihracat değerinde hızlı ve istikrarlı bir artış görülmektedir. 2013 yılına gelindiğinde ise dış ticaret hacminde, ambargonun etkisiyle önceki yıllara göre ciddi bir düşüş gerçekleşmiş olsa dahi sonraki yıllarda ambargonun kaldırılmasıyla birlikte iki sınır komşusu arasındaki dış ticaret daha da canlanmıştır. Bu kapsamda TRB2 Bölgesi ile İran arasındaki ilişkilerin daha da güçlendirilip ticaretin geliştirilmesi, İran'da özellikle tekstil sektöründeki ihtiyaç analizinin yapılması, bu sektörde dış ticaret yapılması için raporun yatırımcılara yol gösterici bir rehber niteliği de taşıması amaçlanmaktadır.

4.4.2 İşbirliği ve Koordinasyon

4.4.2.1 Sonuç Odaklı Program Uygulaması Değerlendirme Faaliyetleri

Sonuç Odaklı Programın uygulaması PCM döngüsünde öngörülen sistem çerçevesinde paydaşların katılımıyla gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede, İşbirliği ve Koordinasyon faaliyetleri uygulama dönemi boyunca kurum içi, kurum dışı olmak üzere iki şekilde gerçekleştirilecektir. Buna göre, kurum içinde iki ayda bir ilgili Ajans uzmanlarının katılımıyla planlanan faaliyetlerin gerçekleştirilme süreçleri gözden geçirilerek belirtilen hedeflere ulaşılması için gerekli olan tedbirler ele alınacaktır. Kurum dışı işbirliği ve koordinasyon faaliyetler kapsamında ise başta Kalkınma Bakanlığı, yerel düzeydeki Kaymakamlıklar, Yerel Yönetimler, Bilim, Sanayi ve Teknoloji, Gümrük ve Ticaret, İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birliği (İTKİB), Defterdarlık Milli Emlak Müdürlükleri, Üniversiteler, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Organize Sanayi Bölgesi, Küçük Sanayi Sitesi, Teknokent, Tekstilkent, Birlikler, Odalar, Meslek Örgütleri, Sivil Toplum Kuruluşları temsilcileriyle bilgilendirme ve işbirliği amaçlı toplantılar ve çalıştaylar yapılacaktır.

4.4.3 Kapasite Geliştirme

4.4.3.1 TRB2 Bölgesi'ndeki Tekstil Sektöründeki İşletmelere Yönelik Kapasite Geliştirme Eğitimleri

Bitlis, Hakkari, Muş ve Van İlleri YDO'larının koordinasyonunda bölgedeki tekstil üreticilerinin kapasitelerinin geliştirilmesi amacıyla sektör temsilcilerine ve çalışanlarına yönelik Dış Ticaret Eğitimi, E-Ticaret Eğitimi, Kümelenme ve İnkübatör Eğitimi, İş Planı ve Süreç Geliştirme Eğitiminin verilmesi planlanmıştır.

4.4.4 Tanıtım ve Yatırım Destek

4.4.4.1 Yurtiçi ve Yurtdışı Fuarlara Katılım

Tekstil ve Hazır Giyim SOP faaliyetleri kapsamında Ajansın kuruluş amaçları ile örtüşen yurt içi ve yurt dışı fuar, festival vb. faaliyetlere Ajans en üst seviyede Yönetim Kurulu üyelerinin de katılımını sağlayacak şekilde planlamalar yapılmıştır. Bu çerçevede Bu çerçevede YDO'ların koordinasyonunda bölgede üretim yapan firma temsilcileri ile birlikte CNR EXPO'da 9-12 Mayıs 2018 tarihleri arasında düzenlenen PREMIUM TEXTILE SHOW fuarına katılım sağlanacaktır.

4.4.4.2 Tekstil Sektörüne Yönelik Ulusal ve Uluslararası Platformda Dış Ticaret, Yatırım ve Tanıtım Sempozyum, Tekstil Zirvesi, Konferans ve Çalıştayların Organizasyonu

Bölgenin öne çıkan sektörlerinde yeni açılımların sağlanması, sektör temsilcilerinin ulusal ve uluslararası fırsatları değerlendirebilmesi, yeni yatırım alanları ve işbirliği platformlarının oluşturulması amacı ile Ajans tarafından ya da Ajans faaliyetlerine uygun olacak şekilde diğer kamu kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde sektörel kongre, konferans panel ve toplantılar düzenlenecektir. Tekstil ve hazır giyim sektörünün Dünya'da, Türkiye'de ve TRB2 Bölgesi'ndeki mevcut durumu, güncel sorunları ve sektörün trendlerinin ele alınması amacıyla; sektöre yön veren işletmeciler, yöneticiler, kamu temsilcileri ve akademisyenlerin katılımıyla "TRB2 Bölgesi Tekstil Zirvesi" gerçekleştirilecektir. Zirvenin Van ilinde, bir gün sürmesi, panel, sunumlar ve B2B görüşmelerden oluşması planlanmaktadır. Zirve kapsamında sanayicilere, B2B görüşmeler yapılması sağlanarak diğer işletmeciler ile bağlantı kurma, talep eşleştirme faaliyetleri gerçekleştirme, bilgi alışverişi yapma, deneyim ve iyi uygulama örneklerini paylaşma imkânı sağlanmış olacaktır. Bunun yanı sıra, 2017 yılında tamamlanmış olan Van Tekstil Kent'in açılışının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

4.4.4.3 TEKSTİL SOP Tanıtım Faaliyetleri

2018 yılında Tekstil-SOP kapsamında planlanan faaliyetlerin tanıtımı için, yerel paydaşlarla toplantılar, bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Söz konusu faaliyetler için ayrıca tanıtım materyalleri hazırlanacaktır.

4.4.4.4 TEKSTİL SOP Genel Yönetim Faaliyetleri

TEKSTİL SOP faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi aşamasında ihtiyaç duyulan toplantı, çalıştay, B2B gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

4.4.5 Ajans Destekleri

4.4.5.1 Proje Teklif Çağrısı

4.4.5.1.1 Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı (KÖAP04)

2017 yılı proje teklif çağrısı kapsamında 10.000.000 TL bütçeli “Yatırım Altyapısının İyileştirilmesine Yönelik Mali Destek Programı” ilan edilmiştir. Programın amacı, öncelikleri ve destek miktarları aşağıda belirtilmiştir.

Programın Amacı: TRB2 bölgesinde mevcut Organize Sanayi Bölgelerinin temel altyapı (elektrik, su, kanalizasyon, doğalgaz, arıtma tesisi, yol vb.) eksikliklerinin giderilmesi, imalat sektörlerinin faaliyet gösterdiği bu ortak alanların teknik, fiziki, sosyal ve idari altyapılarının geliştirilerek yeni yatırımlar yapılmasının sağlanması ve bölgenin rekabet gücünün artırılmasıdır.

Programın Öncelikleri: TRB2 bölgesinde mevcut Organize Sanayi Bölgelerinin temel altyapı (elektrik, su, kanalizasyon, doğalgaz, arıtma tesisi, yol vb.) eksikliklerinin giderilmesi, imalat sektörlerinin faaliyet gösterdiği bu ortak alanların teknik, fiziki, sosyal ve idari altyapılarının geliştirilerek yeni yatırımlar yapılmasının sağlanması ve Bölgenin rekabet gücünün artırılması amacı ile Yatırım Altyapısının İyileştirilmesine Yönelik Mali Destek Programı’na çıkılacaktır. Programın öncelikleri aşağıdaki gibidir;

Öncelik 1: Atık depolama ve arıtma tesislerinin geliştirilmesi

Öncelik 2: Yenilenebilir enerji uygulama altyapısının iyileştirilmesi

Öncelik 3: Çevre düzenleme, sosyal/idari altyapı ve donatıların iyileştirilmesi

Öncelik 4: Geri kazanım, geri dönüşüm, yeniden kullanıma olanak verecek ortak sistemlerin geliştirilmesi

Öncelik 5: Ortak kullanıma hizmet edecek laboratuvar, atölye, tesis, donatı vb. altyapıların oluşturulması, güçlendirilmesi ve modernizasyonu

4.4.5.1.2 Tekstil ve Hazır Giyim Yatırımlarının Geliştirilmesi Mali Destek Programı

Tekstil ve Hazır Giyim Sonuç Odaklı Programın amaç ve hedefleri doğrultusunda 2018 yılı proje teklif çağrısı kapsamında 6.500.000 TL bütçeli “Tekstil ve Hazır Giyim Yatırımlarının Geliştirilmesi Mali Destek Programı” ilan edilmesi planlanmıştır. Programın amacı, öncelikleri ve destek miktarları aşağıda belirtilmiştir.

Programın Amacı: TRB2 Bölgesinde Tekstil Yatırımlarının teşvik edilerek firmaların ihracata dayalı üretim, tasarım ve istihdam kapasitelerini artırmaktır.

Programın Öncelikleri:

Öncelik 1: Tekstil üretim üslerinin diğer bölgelerden TRB2 bölgesine taşınmasına yönelik yatırımların desteklenmesi

Öncelik 2: Bölgedeki Tekstil firmalarının ihracata yönelik üretim ve istihdam kapasitelerinin artırılmasına yönelik yatırımların desteklenmesi

Öncelik 3: TRB2 bölgesinde yeni Tekstil Yatırımlarının Desteklenmesi

4.4.5.1.3 Mali Destek Programlarının Yürütülmesi Faaliyetleri

TEKSTİL SOP kapsamında planlanan Mali Destek Programı, Teknik Destek, Fizibilite Desteği programlarının Bölge’de tanıtılması, bağımsız değerlendirici, değerlendirme komitesi vb. faaliyetlerin yürütülmesi planlanmıştır. Söz konusu faaliyetler Program Yönetim Birimi ve Yatırım Destek Ofislerinin koordinasyonunda gerçekleştirilecektir.

4.4.5.1.4 Mali Destek İzleme, Denetim ve Tanıtım Faaliyetleri

TEKSTİL SOP kapsamında planlanan Mali Destek Programı, Fizibilite Desteği programları kapsamında desteklenecek projelerin izleme ve değerlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Söz konusu faaliyetler İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından uygulanacaktır.

4.4.5.2 2018 Yılı Teknik Destek Programı

2018 yılında Bölge’deki kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği

nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılacak çalışmalarına, Ajans personeli veya hizmet alımı yoluyla teknik destek sağlanacaktır.

4.4.5.3 2018 Yılı Fizibilite Desteği

2017 yılında Kalkınma Bakanlığınca yapılan bir değişiklik çerçevesinde “Doğrudan Faaliyet Desteği” yerine “Fizibilite Desteği” uygulamasına geçilmiştir. Ajansımız 2018 yılında bu uygulamayı ilk defa uygulayacaktır. Başarılı bulunan projelerin konularının Çalışma Programının stratejik tercihleri ile Sonuç Odaklı Programların içeriğine hizmet edecek çalışmaları, fizibilitelerin hazırlanmasına azami düzeyde dikkat edilecektir.

4.4.5.4 GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ

Ajansımız 2018 yılında, TRB2 Bölgesi’nde iş ve yatırım ortamının geliştirilmesi amacına yönelik belirlenen yatırım altyapısının iyileştirilmesi programı kapsamında, Van ilinde uygulanacak olan “Van Tekstil Kent 2. Etap Alanın Yatırımlara Hazır Hale Getirilmesi GÜDÜMLÜ PROJESİ” için destek sağlayacaktır.

4.4.5.4.1 Van Tekstil Kent 2. Etap Alanının Yatırımlara Hazır Hale Getirilmesi GÜDÜMLÜ PROJESİ

Projenin Arka Planı ve Gerekçesi: TRB2 Bölge illerinden Van İli için, başat ve emek yoğun sektörlerden biri olan tekstil ve hazır giyim imalat sektörüne yönelik; bölgede kümelenme anlamında örnek olabilecek bir altyapıyı hazır şekilde yatırımcılara tahsis edecek ve tekstil imalatçılarının tek alan üzerinde faaliyet göstermesi ile firmaların kendi fabrikalarını inşa etmesini sağlayacak olan “Van Tekstil Kent 2. Etap Alanın Yatırımlara Hazır Hale Getirilmesi GÜDÜMLÜ PROJESİ” uygulanacaktır. Tekstil Kent 1.Etap Projesi kapsamında inşa edilen fabrika binalarının tümü yatırımcılara tahsis edilmiş durumdadır. Başvuru yoğunluğu sebebiyle yer verilemeyen firmalar şehir içindeki kiralık tesislere, Van OSB, İŞGEM gibi sanayi alanlarına kanallanmaktadır. Ancak, Van İlinde kiralık tesislerin kiralama maliyeti Türkiye ortalamasının çok üzerinde olduğundan ve yeterli sayıda kiralık tesis bulunmadığından firmalar arsa arayışına girmiş ve DAKA vb. kurumlara talepte bulunmaktadır. Tekstil Kent 2.Etap alanının altyapısı hazır şekilde yatırımcılara tahsis edilmesi ve tekstil imalatçılarının tek alan üzerinde faaliyet göstermesi ile firmaların kendi fabrikalarını inşa etmesi sağlanacak ve kümelenme arttırılmış olacaktır. Bu yolla bölge dışından daha çok yatırımcı ilimize çekilerek il istihdamına önemli katkı sağlanacaktır. Program kapsamında; haritalandırma çalışması, altyapı projelerinin hazırlanması, jeolojik etüt çalışması, arazinin düzleştirilmesi (yarma-dolgu yapılması), kanalizasyon hattı, temiz su hattı, yağmur suyu hattı, doğalgaz hattı, elektrik,

telekom, yol ve kaldırım altyapı projeleri, çevre güvenlik duvarı projesi, altyapı İhalelerinin yapılması, kontrolör ve yapım işi denetim hizmetinin alınması, izleme-değerlendirme ve raporlama faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Projenin Amacı:

- a) Van Tekstil Kent'te faaliyet gösterecek firma sayısının artırmak, Tekstil Kent'teki inşa edilen tek tip fabrika binalarının büyüklük, kapasite ve işlevsel açıdan ihtiyacını karşılayamayan yatırımcıların yer tahsisi ile kendi fabrikalarını inşa etmelerine olanak ve imkân sağlamak.
- b) Tekstil Kent'in orta vadede İhtisas OSB hüviyetini kazanması için yatırımcı sayısı kısıtını aşmak, ilimize daha çok yatırımcının çekilmesi ile il istihdamına katkı sağlamak ve işsizliği azaltmak, sanayi kültürü oluşturmak, insan kaynağının geliştirmek, dış ticareti arttırmak ve Van İlinin bölgede cazibe merkezi bir il olmasını sağlamaktır.

Projenin Hedefi: Van Tekstil Kent 2. Etap Alanın Yatırımlara Hazır Hale Getirilmesi ile emek yoğun sektör olması hasebiyle tekstil ve hazır-giyim imalatçıları aracılığı ile istihdam oluşturulması, işsizliği azaltılması, insan kaynağının geliştirilmesi, ilin ihracatını arttırılması, dışa verilen göç oranının azaltılması hedeflenmektedir.

Proje Uygulayıcı Kurum: Van Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

Proje Bütçesi: 5.000.000,00 TL

4.4.6 Önemli Kamu Yatırımları

Tekstil ve Hazır Giyim Sonuç Odaklı Programının hedeflerine katkı sağlayacağı düşünülen kamu yatırım projeleri olması durumunda Çalışma Programında 2018 yılında gerekli revizyonlar yapılacaktır.

4.4.7 AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

2018 yılında Tekstil ve Hazır Giyim Sonuç Odaklı Programının hedeflerine katkı sağlayacağı düşünülen Avrupa Birliği ve Dış Kaynaklı Programlardaki Hibe Programları Dış İlişkiler ve Fonlar Birimi tarafından takip edilecek ve proje başvuruları yapılacaktır.

4.5 PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI

Tablo 7: TEKSTİL-SOP Süresi ve Zaman Planlaması

FAALİYETLER	2018		2019	2020
	1. 6 ay	2. 6 ay		
TRB2 Bölgesi Tekstil Sektörü Strateji Raporu				
Tekstil Sektöründe Faaliyet Gösteren İşletmelere Yönelik Eğitim İhtiyaç Analizi (Bitlis, Muş, Van)				
İran Dış Ticaret Raporu				
Sonuç Odaklı Program Uygulaması Değerlendirme Faaliyetleri				
TRB2 Bölgesi'nde Tekstil Sektöründeki İşletmelere Yönelik Kapasite Geliştirme Eğitimleri				
Yurtiçi ve Yurtdışı Fuarlara Katılım				
Tekstil Sektörüne Yönelik Ulusal ve Uluslararası Platformda Dış Ticaret, Yatırım ve Tanıtım Sempozyum, Konferans ve Çalıştayların Organizasyonları				
TEKSTİL SOP Mali Destek Programları Bilgilendirme Faaliyetleri				
TEKSTİL SOP Mali Destek Programları İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri				
2018 Yılı Teknik Destek				
2018 Yılı Fizibilite Desteği				
Van Tekstilkent 2. Etap Alanın Yatırımlara Hazır Hale Getirilmesi Gündümlü Projesi				

4.6 YÖNETİM VE KOORDİNASYON DÜZENLEMELERİ

Tekstil ve Hazır Giyim Sonuç Odaklı Programının (TEKSTİL-SOP) yönetim ve koordinasyonundan Planlama ve Programlama ve Koordinasyon birimi sorumlu olacaktır. PPKB Ajans uzmanlarının katılımı ile “Sanayi ve Ticaret Çalışma Grubu (STÇG)” oluşturulacaktır. Planlama biriminden görevlendirilen bir uzman bu çalışma grubunun koordinasyonunu sağlayacaktır. STÇG tarafından diğer birimlerle işbirliği halinde TEKSTİL-SOP için yıllık uygulama ve koordinasyon planı hazırlanacaktır. Hazırlanan plan dâhilinde bölge düzeyindeki ilgili kamu kurum ve kuruluşlarında katılım sağladığı toplantılar gerçekleştirilecektir. Ayrıca Bilim, Sanayi ve Teknoloji Müdürlükleri, Üniversiteler, Tekstilkent, Ticaret ve Sanayi Odaları, OSB ve KSS Müdürlükleri, DAİB, DAP, Konsolosluklar, Ticaret Müşavirlikleri, Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri ile işbirliği faaliyetleri yürütülecektir. TEKSTİL-SOP faaliyetleri kapsamında kaydedilen ilerlemeler Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılacaktır.

4.7 İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Tekstil ve Hazır Giyim Sonuç Odaklı Programı kapsamında Proje Teklif Çağrısı yöntemiyle desteklenen projeler İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından Kalkınma Ajanslar Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği esasları doğrultusunda yürütülecektir. Bunları dışında kalan TEKSTİL-SOP faaliyetleri ise “Sanayi ve Ticaret Çalışma Grubu (STÇG)” tarafından hazırlanacak olan Program İlerleme ve Değerlendirme Raporu’nda belirtilerek Genel Sekreterliğe sunulacaktır.

Tablo 8: TEKSTİL-SOP Faaliyet Tablosu

Faaliyet Türü	Faaliyet	Sorumlu Birimler	Süresi	Tahmini Maliyet(TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	TRB2 Bölgesi Tekstil Sektörü Strateji Raporu	YDO- PPKB	01.01.2018 31.12.2018	100.000
	Tekstil Sektöründe Faaliyet Gösteren İşletmelere Yönelik Eğitim İhtiyaç Analizi (Bitlis, Muş, Van)	YDO	01.01.2018 01.07.2018	20.000

	İran Dış Ticaret Raporu	PPKB- YDO	01.01.2018 01.12.2018	50.000
İşbirliği ve Koordinasyon	Sonuç Odaklı Program Uygulaması Değerlendirme Faaliyetleri	PPKB- YDO	01.01.2018 01.12.2018	15.000
Kapasite Geliştirme	Dış Ticaret Eğitimi (Tekstil)	YDO- İMİB	01.01.2018 31.12.2018	30.000
	E-Ticaret Eğitimi(Tekstil)	YDO- İMİB	01.01.2018 31.12.2018	30.000
	Kümelenme ve İnkübatör Eğitimi (Tekstil)	YDO-İMİB	01.01.2018 31.12.2018	30.000
	İş Planı ve Süreç Geliştirme Eğitimi (Tekstil)	YDO-İMİB	01.01.2018 31.12.2018	30.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yurtiçi ve Yurtdışı Fuarlara Katılım	YDO- DİFB PPKB	01.01.2018 31.12.2018	150.000
	Tekstil Sektörüne Yönelik Uluslararası ve Uluslararası Platformda Dış Ticaret, Yatırım ve Tanıtım Sempozyum, Tekstil Zirvesi, Konferans ve Çalıştayların Organizasyonları	YDO- PPKB-DİFB	01.01.2018 31.12.2018	350.000
	TEKSTİL SOP Tanıtım Faaliyetleri	YDO- PPKB-PYB	01.01.2018 31.12.2018	20.000
	TEKSTİL SOP Genel Yönetim Faaliyetleri	YDO- PPKB-PYB	01.01.2018 31.12.2018	100.000

Ajans Destekleri	Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı (KÖAP04) (2017 Devam Eden Program)	PYB İDB-YDO	01.01.2018 31.07.2018	10.000.000
	Tekstil ve Hazır Giyim Yatırımlarının Geliştirilmesi Mali Destek Programı	PYB-İDB- YDO	01.01.2018 31.12.2018	2.000.000
	Mali Destek Programlarının Yürütülmesi Faaliyetleri	PYB	01.01.2018 31.12.2018	10.000
	Mali Destek İzleme, Denetim ve Tanıtım Faaliyetleri	İDB	01.01.2018 31.12.2018	10.000
	2018 Yılı Teknik Destek Programı	PYB-YDO	01.01.2018 31.12.2018	120.000
	2018 Yılı Fizibilite Desteği	PYB-PPKB- YDO-İDB	01.01.2018 31.12.2018	350.000
	Van Tekstil Kent 2. Etap Alanının Yatırımlara Hazır Hale Getirilmesi Gündümlü Projesi	İDB-PYB	01.01.2018 31.12.2018	5.000.000
TOPLAM				18.415.000

5 HAVZA BAZLI TARIMSAL ÜRETİM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (HBTÜ-SOP)

5.1 AMAÇ

Havza Bazlı Tarımsal Üretim Sonuç Odaklı Programı'nın amacı, TRB2 Bölgesi'nde havza bazlı tarım uygulamalarıyla tarımsal üretimde katma değerin artırılması ve bu sektörde beşeri sermayenin geliştirilmesidir.

ÖZEL AMAÇLAR

1. Havza Bazlı Tarımsal Üretim Faaliyetlerinin Geliştirilmesi,
2. Tarım ve Hayvancılık Alanında Beşeri Kapasitenin Geliştirilmesi,
3. Tarımsal üretimde verimlilik ve kaliteyi artırmak için ar-ge, demonstrasyon faaliyetleri ile planlama çalışmalarının desteklenmesi,

5.2 ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ

TRB2 Bölgesi'nin 2016 yılında toplam tarımsal üretim değeri yaklaşık 2.645.580 TL olup bunun %72'si canlı hayvan, %9,5'i bitkisel üretim ve %18,5'i hayvansal ürünlerin değerinden oluşmuştur. Ayrıca bölgede bitkisel üretim yapılan tüm alanlar içinde meyve üretimi yapılan alanlarının payı %2 gibi oldukça düşük bir orandadır. Bu istatistiklerden de anlaşılacağı üzere, tarım sektöründe yaratılan değerin çok büyük kısmı canlı hayvan ve hayvansal ürünlerden sağlanmaktadır ve meyve üretim payının düşük olmasına karşın verimliliği oldukça yüksektir. Bitkisel üretim değeri ve meyveciliğin bunun içindeki payının düşük olmasının sebebi; bölgenin topografik-iklim özellikleri dolayısıyla havzalara uygun üretim modelinin benimsenmemesi ve üretilen ürünlerin katma değeri yüksek tarımsal ürüne dönüştürülememesidir. Ayrıca bölgemizde geleneksel tarımdan modern tarım metotlarına geçişin oldukça yavaş olması ve tarım alanındaki beşeri sermayenin etkin kullanılamaması da bu duruma sebebiyet vermektedir.

Bölge kalkınmasının sağlanabilmesi için mutlaka genelde tarımda ve özelde ise hayvancılık ve meyve üreticiliğinde geçimlik ekonomiden modern üretime geçişin sağlanması ve havza bazlı tarımsal üretim modeline öncelik verilmesi önem arz etmektedir.

5.2.1 Ulusal ve Bölgesel Planlarla İlişkisi

HBTÜ Sonuç odaklı programı; 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun Tarım havzaları "Tarımsal üretimin kendi ekolojisine uygun alanlarda yoğunlaşması, desteklenmesi, örgütlenmesi,

ihhtislaşması ve entegre bir şekilde yürütülmesi için tarım havzaları belirlenmesi, bu havzaların faaliyet ve işleyişi ile ilgili esas ve usullerin düzenlenmesine ilişkin yönetmelik, Bakanlık tarafından yürürlüğe konulur” maddesi, “Milli Tarım Projesi kapsamında Havza Bazlı Destekleme Modeli ile 941 havza bazında iklim, toprak, topografya, su kısıtı ve ekim nöbeti dikkate alınarak hangi ürünün, hangi havzada, ne kadar retilereği belirlenerek, tarımsal hasılayı artıracak planlı üretim amaçlanmaktadır.” DAP Eylem Planı’nda (2014-2018) belirlenen 5 ana gelişme eksenden biri olan ‘Gıda ve Tarım Sektöründe Verimlilik ve Katma Değerin Artırılması (4.1) ekseninde belirlenen ‘Bölgenin Mikro Klima zelliğine Sahip ve Meyveciliğe Uygun Havzalarında Kapama Meyve Bahçeleri Artırılacaktır” hedefine de uygun olarak planlanmıştır.

DAKA Bölge Planı’nda (2014-2023) ‘Ekonomik Dönüşüm ve Büyüme’ ekseninde belirlenen, ‘Tarımsal retimdeki Rekabet Gücünün Artırılması hedefi’, ve ‘Meyvecilik ve Sebzeçiliğin Geliştirilmesi’ stratejisi gibi hedef ve stratejiler temel alınarak uyumluluğuna dikkat edilmiştir.

5.2.2 n Risk Değerlendirmesi

HBT Sonuç Odaklı Programda planlanan faaliyetler ulusal bazda uygulanan Tarım politikaları ile uyumluluğuna dikkat edilmiştir. Belirlenen ncelikler doğrultusunda n görülen faaliyetler, ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliğinde gerçekleşecektir. Planlanan faaliyetler ilgili kurum ve kuruluşların faaliyetleri ile mükerrer olmaması muhtemel riskleri azaltacağı değerlendirilmiştir.

5.3 ÇIKTI GÖSTERGELERİ

Tablo 9: HBT-SOP ıktıları Performans Göstergeleri

ıktı Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Tarım Master Planı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Belirlenen Süt Toplama Merkezi Pilot Bölge Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
Eğitim Verilen ifti Sayısı	Kişi	125	Ajans Faaliyet Raporu
Bilgilendirme Toplantılarına Katılan Kişi Sayısı	Kişi	300	Ajans Faaliyet Raporu

Kurulan Tesis Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
Yurtiçi Ve Yurtdışı İyi Tarım Uygulamaları Ziyaret Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
Ziyaret Edilen Fuar Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Alınan CI Sayısı	Adet	8	Ajans Faaliyet Raporu
Düzenlenen Toplantı Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Ulusal Peynir Yarışmasında Tanıtılan Peynir Çeşidi Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
Kaz Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi ve Markalaştırılmasında Desteklenen Çiftçi Sayısı	Kişi	20	Ajans Faaliyet Raporu
Güdümlü Program Kapsamında Kurulan İşletme Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu

5.4 SONUÇ GÖSTERGELERİ

Tablo 10: HBTÜ- SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	TRB2 Bölgesi Bitkisel Üretim İçindeki Meyve Üretimi Payındaki Artış Oranı	%	%1	Proje kapanış Raporu
1	TRB2 Bölgesinde Havza Bazlı Meyve Üretim Alanındaki Artış	Dekar	7500	Proje kapanış Raporu
2	Program kapsamında Kurulan Tarımsal İşletme Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
3	Tarımsal Üretime Yönelik Ar-ge ve Planlama Çalışmalarına Yönelik Yayın Sayısı	Adet	9	Ajans Faaliyet Raporu

5.5 PROJE VE FAALİYETLER

5.5.1 Araştırma Analiz ve Programlama

5.5.1.1 Muş Ovası Tarım Master Planı İdari Faaliyetler

Muş Ovası yaklaşık 1650 km²'lik alan ile Türkiye'nin en büyük 3.ovasıdır. Bu çerçevede DAP Bölge Kalkınma İdaresi ile işbirliği yapılarak Muş Ovası Master Planı hazırlanacaktır.

5.5.1.2 Süt Toplama Merkezi Fizibilite Çalışması

Muş ilinin barındırdığı hayvan potansiyeli bakımından tarımsal anlamda en güçlü yanı hayvancılıktır. Et ve et ürünleri talep ve arz durumlarını göz önünde bulundurduğumuzda et üretimi ve pazarlaması ile ilgili herhangi bir sorun yoktur; ancak süt üretimi ile ilgili potansiyel olmakla beraber, üretimin dağınık ve bireysel imkânlarla yapılması bu alandaki rekabet gücümüzü önemli ölçüde düşürmektedir. Soğuk süt zincirinin kurulmasına yönelik bir fizibilite çalışması yapılarak, hem süt üreten işletmelere hammadde girdisi sağlanacaktır hem de çiftçiler ürünlerinin satarak alım güçlerini arttıracaktır.

5.5.2 İşbirliği ve Koordinasyon

5.5.2.1 Sonuç Odaklı Program Uygulaması Değerlendirme Faaliyetleri

Sonuç Odaklı Programın uygulaması, proje döngüsü yönetiminde öngörülen sistem çerçevesinde paydaşların katılımıyla gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede İşbirliği ve Koordinasyon faaliyetleri uygulama dönemi boyunca kurum içi, kurum dışı olmak üzere iki şekilde gerçekleştirilecektir. Buna göre kurum içinde iki ayda bir ilgili Ajans uzmanlarının katılımıyla planlanan faaliyetlerin gerçekleştirilme süreçleri gözden geçirilerek belirtilen hedeflere ulaşılması için gerekli olan tedbirler ele alınacaktır.

Kurum dışı işbirliği ve koordinasyon faaliyetleri kapsamında ise başta Kalkınma Bakanlığı, DAP Bölge Kalkınma İdaresi ile yerel düzeydeki Üniversiteler, Kaymakamlıklar, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl ve İlçe Müdürlükleri, Yerel Yönetimler, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Birlikler, Odalar, Meslek Örgütleri, Sivil Toplum Kuruluşları temsilcileriyle bilgilendirme ve işbirliği amaçlı toplantılar ve çalıştaylar yapılacaktır.

5.5.2.2 Meyveciliğin Geliştirilmesi Mali Destek Programı Mutabakat Toplantıları ve İzleme Faaliyetleri (DAP)

2017 yılında Bölgedeki kalkınma ajanslarıyla DAP Bölge Kalkınma İdaresi arasında işbirliği faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik bir çalıştay yapılmıştır. Söz konusu çalıştayda ortak Mali

Destek Programlarının uygulanacağı karara bağlanmıştır. Bu çerçevede 2018 yılında TRB2 Bölgesi Ahlat, Adilcevaz, Erciş, Tuşba, Edremit ve Gevaş ilçeleri havzalarını Meyvecilik Mali Destek Programının uygulanmasına yönelik bir dizi toplantı ve çalıştay ile bilgilendirme/izleme değerlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

5.5.3 Kapasite Geliştirme

5.5.3.1 Güroymak ve Yüksekova İlçelerinde Manda Yetiştiriciliği Eğitimi

Bitlis ilinin Güroymak ilçesi ile Hakkâri'nin Yüksekova ilçelerinde manda yetiştiriciliği yapılmaktadır. Bu çerçevede Gıda Tarım ve Hayvancılık İl/İlçe Müdürlükleri ile işbirliği yapılarak manda yetiştiriciliği ile katma değeri yüksek manda ürünleri üretimine yönelik eğitimler yapılması planlanmıştır.

5.5.3.2 Ana Arı Üretimi ve Alternatif Arı Ürünleri Yetiştiriciliği Eğitimi

TRB2 Bölgesi, Türkiye'nin toplam kovan sayısının % 5'ine tekabül eden bir kovan sayısına sahiptir. Verimliliğe bakacak olursak, Türkiye ortalaması kovan başına 14 kg iken, bu oran TRB2 Bölgesi'nde 13 kg olarak tespit edilmiştir. TRB2 Bölgesi'nin toplam bal üretimi il bazında karşılaştırıldığında Hakkâri ilk sırada gelmektedir ve onu sırasıyla Van, Muş ve Bitlis illeri takip etmektedir. İlçeler itibariyle incelendiğinde ise Hakkâri-Merkez, Şemdinli ve Yüksekova ilçeleri, Van-Merkez, Muş-Merkez, Çatak ve Bitlis'in Hizan ilçeleri arıcılık noktasında bölgede ilk sırada yer almaktadırlar.

Hâlihazırda yapılmakta olan arıcılık faaliyetlerini geliştirmek ve katma değeri yüksek alternatif arıcılık ürünlerinin üretiminin artırılması amacıyla çiftçilere yönelik eğitimler verilecektir.

5.5.3.3 Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Yetiştiriciliği Temel Eğitimi

Dünya pazarında tıbbi ve aromatik bitkilere olan talep her geçen gün artmaktadır. Buna rağmen, ülkemizde ve özellikle bölgemizde tıbbi ve aromatik bitki üretimi ve ihracatı istenilen düzeyin oldukça altındadır. Bitlis Eren Üniversitesi tarafından yapılan bir çalışmayla; Türkiye'de bulunan yaklaşık 12000 bitki türünün 2000 türünün TRB2 Bölgesi'nde bulunduğunu, yüksek rakım ve Van Gölü Havzası ile Nemrut Krater Gölü'nün olmasının bitki çeşitliliğinin artmasına büyük ölçüde etki ettiği, bu nedenle Van Gölü Havza'sının Türkiye'deki bitki örtüsünün büyük bölümünü oluşturduğu saptanmıştır. Bu eğitimle tıbbi ve aromatik bitki kültürünün yaygınlaştırılması ve endüstriyel hale getirilmesiyle, katma değeri yüksek ürün yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması ve tarımsal üretimdeki rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir.

Bölge illerinde Tarım İl Müdürlükleri işbirliği ile alanında belirlenen çiftçilere bu eğitim verilmesi planlanmaktadır.

5.5.3.4 Tarım Teknoloji Fuarlarına Çiftçi Ziyareti

HBTÜ Sonuç Odaklı Programı amaç ve hedeflerine uygun, çiftçi kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla yürütülen projelere yönelik Ajans uzmanları ve çiftçilerle, Tarım İl Müdürlükleri işbirliği ile yurtiçinde belirlenecek 4 adet Tarım Teknoloji Fuar'ına katılım sağlanacaktır.

5.5.3.5 İyi Tarım Uygulamaları Yerinde Ziyaret ve Tecrübe Paylaşımı

Katma Değeri Yüksek Tarımsal Üretimin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı amaç ve hedeflerine uygun, çiftçi kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla yürütülen projelere yönelik olarak Yönetim Kurulu üyeleri Ajans uzmanları ve çiftçilerle, Tarım İl Müdürlükleri işbirliği ile yurtiçi, yurtdışı çalışma ziyaretleri gerçekleştirilecektir.

Bu çerçevede yurtiçinde; Isparta Eğirdir Meyvecilik Araştırma Enstitüsü, Ödemiş Fidan İşletmesi, Sakarya Yalova Mandacılık iyi tarım uygulamaları örnekleri ve Erzincan Bahçe Kültürleri Araştırma Merkezi ziyaretleri planlanmaktadır. Tarım İl Müdürlükleriyle yapılacak işbirliği çerçevesinde seçilecek toplamda 80 çiftçi ile bu ziyaretler gerçekleştirilecektir. Ayrıca Yönetim Kurulu Üyelerinin katılım sağlayacağı yurtdışında ise, özellikle Fransa, İtalya ve İspanya'daki organik ve iyi tarım uygulamaları yapılan merkezler ve çiftliklerin ziyaret edilmesi planlanmaktadır.

5.5.3.6 Muş İli Tarımsal İşletmelerde Kurumsal Kapasite Geliştirme

Kamu Kurum ve Kuruluşları tarafından ilimizde desteklenen işletmelerin yatırım ve işletme süreçlerinde bilgi ve tecrübe eksikliğinden dolayı çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. Makine ve inşaat desteği olmakla beraber işletmelere yönelik etki analizi ve işletmelerin rekabet güçlerinin artırılmasına yönelik destekleyici bir çalışma veya mekanizmaya ihtiyaç vardır. Kalkınma ajansı olarak aktif olarak faaliyet gösterip kurumsal kapasite/pazarlama, markalaşma vb. eksikliği nedeniyle düşük kapasite ile çalışan işletmelerin mevcut durumu ile ilgili çalışmaların yapılması, kapasite eksikliği, pazarlama ve markalaşma önündeki temel sorunların belirlenmesi ve bu sorunların giderilmesine yönelik çalışma yapılarak hem mevcut işletmelerin rekabet gücü arttırılacak hem de bu sektörde yatırım yapacak firmalara ışık tutacaktır.

Bu işletmelerin durum tespitinin yapılması, bunların arasından öne çıkan 10 firmanın belirlenerek bunların ihtiyaç analizlerinin yapılması planlanmaktadır. İhtiyaçları belirlenen firmalara yönelik danışmanlık hizmetleri verilecektir.

5.5.3.7 Muş Kırsal Kalkınmada Proje Mantiğı Eğitimi

Muş ili nüfusunun yaklaşık % 70'ine yakın kesimi kırsal alanda yaşamaktadır. Ancak, proje altyapılarının olmaması, proje üretme ve uygulama konusunda geride kalmalarına sebep olmaktadır. Köylerde lise ve hatta üniversite mezunu gençler olmasına rağmen, yukarıda belirtilen hususlardan dolayı proje yaparak kendi köylerine katkı sağlayamamaktadır.

Bu kapsamda, Doğu Anadolu Kalkınma Ajansının Beşeri Sermayeyi Geliştirme hedefi kapsamında 100 köye yönelik proje eğitimi gerçekleştirilmesi hem farkındalık oluşturma, hem de kalkınmanın kırsal boyutuna önemli ölçüde hizmet etmiş olacaktır.

5.5.4 Tanıtım ve Yatırım Destek

DAKA, 2018 yılı içinde sağlayacağı destek programlarının tanıtmak amacıyla kitapçık ve broşür hazırlayacaktır.

5.5.4.1 "Bitlis'te Mandacılık" Tanıtım ve Katalog Çalışması

Bu kapsamda, hem manda üreticisi hem de ilgili kurum personeli teknik personelin katılacağı teknik gezi düzenlenecektir. 15 kişi bu gezide iyi uygulama örneklerini yerinde görecektir ve ayrıca uygulamalı eğitimler alınacaktır. Teknik gezinin Temmuz-Ağustos aylarında yapılması planlanmaktadır. İtalya'da ıslah edilerek oldukça verimli hale getirilen manda ırkları bir dönemler bizim topraklarımızda yaşayan 'Anadolu mandası' ırkıdır. Bugün tüm dünya, o ırklardan elde edilen başta mozzarella peyniri olmak üzere manda sütü ürünlerini İtalyan markasıyla tüketmektedir. Üreticileri bu alanda söz sahibi işletmeleri teknik gezi ile bilinçlendirerek, bu konuda ilimizde ki manda üretiminde verim artışı ve üretilen süte katma değer katarak manda üretimine katkı sağlanacaktır. Ayrıca mevcut potansiyeli daha iyi tanıtmak için "Bitlis'te Mandacılık" adlı katalog çalışması yapılacaktır. Bu katalogta Güroymak ilçesinin manda verileri, işletme sayıları ve hayvanların süt verimleri olacaktır. İlçenin mandacılık potansiyeli zengin görsellerle katalog çalışmasıyla tanıtılacaktır.

5.5.4.2 TRB2 İlleri Ürünleri için Coğrafi İşaret (CI) Dosyalarının Hazırlanması

TRB2 Bölgesi illerinde belirlenen yöresel ürünlerin ekonomik katma değerlerinin artırılmasına yönelik Bölgedeki ürünler için Coğrafi İşaret Tescil dosyaları hazırlanacaktır. Tescil alınabilmesi için gerekli saha çalışmaları yapılacak, laboratuvar analizleri gibi teknik çalışmalar tamamlanacak, akademisyenler ile makale yazım konusunda işbirliği gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede, Türk Patent Marka Kurumu toplantılarına katılım sağlanacak ve benzeri ürünler için tescil çalışmasını tamamlamış şehirlerde ilgili kurumlara çalışma ziyaretleri gerçekleştirilecektir.

5.5.4.3 Muş İli Tarım Sektörü ve Yatırım Ortamı Tanıtım Toplantısı

Muş küçükbaş hayvan sayısı bakımından, Türkiye 7.si, büyükbaş hayvansayısı bakımından ise Türkiye 16.sı konumundadır. Ancak, ilimizin tarım ve hayvancılık potansiyelinin ulusal anlamda tanıtımına ihtiyaç vardır. Bu kapsamda, Bursa ve İstanbul illerinde tarım sektörü tanıtım toplantısı yapılarak ilimizin tarım ve hayvancılık anlamında yatırımcıların radarına girmesi sağlanacaktır. İstanbul ilinde gerçekleştirilecek toplantı İstanbul Sanayi Odasıyla işbirliği içerisinde gerçekleştirilecektir. Bursa toplantısı ise Bursa Muş Eğitim Vakfı İşbirliğiyle düzenlenecektir. Bu toplantılar sürecinde ilimizde özellikle et ve süt entegre tesisi kurulmasına yönelik yatırımcılar bilgilendirilerek ilimize davet edilecektir.

5.5.4.4 Ulusal Peynir Yarışması (Bitlis)

Türkiye peynir imalatçılarının katılım sağlayacağı ve tanınmış gurmeler tarafından değerlendirmesi yapılacak bir yarışma organize edilecektir. Ulusal basın davet edilerek Bitlis Tulumu, Muş Kaşarı ve Van Otlı peynirlerinin kalitesi ölçümlenecek başarılı yöresel ürünlerin tanıtımı yapılacaktır.

5.5.4.5 Muş İli Kaz Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi ve Markalaştırılması

Muş ili kaz yetiştiriciliğinde ülkemizde ilk 3 sırada yer alan illerimizdendir (Kars, Ardahan, Muş). Geleneksel tüketim alışkanlığının ve çevre koşullarının uygun olması en önemli avantajlardır. Son yıllarda ticari kaz yetiştiriciliğinin gelişimi göz önüne alındığında, Muş ilinin de bu gelişmeden payını alması gerektiği düşünülmektedir. Özellikle, yerel ırkların kullanılması ülkemiz açısından çok önemli bir avantajdır. Bu yapı bozulmadan iyileştirilerek ticari üretim sağlanabilir. Bunun için gerekli yatırımları ve vizyonu öngören bir fizibilite çalışması yapılarak ihtiyaçlar belirlenecektir. Buna istinaden, eğitim çalışmaları yaparak hem üreticiler hem de üreticileri yönlendirecek birimler eğitilmiş olacaktır. Bu sayede, geleceğe daha emin adımlarla ve uygun altyapıyla yatırım yapılmış olacaktır. Devlet teşvik ve desteklerinden daha fazla yararlanmak adına bilgilendirmeler yapılarak Muş iline yatırım yapılması sağlanacaktır. Basının gücü kullanılarak marka il olma yolunda adımlar atılacaktır.

5.5.4.6 HBTÜ SOP Tanıtım Faaliyetleri

2018 yılında HBTÜ-SOP kapsamında planlanan faaliyetlerin tanıtımı için, yerel paydaşlarla toplantılar, bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Söz konusu faaliyetler için ayrıca tanıtım materyalleri hazırlanacaktır.

5.5.4.7 HBTÜ SOP Genel Yönetim Faaliyetleri

HBTÜ SOP faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi kapsamında Bitlis, Hakkari, Muş ve Van illeri Tarım İl ve İlçe Müdürlükleri, Ziraat Odası Başkanlığı, Van Ticaret Borsası, Üniversitelerin Ziraat Fakülteleri ile işbirliği halinde ihtiyaç duyulan toplantı, çalıştay gibi faaliyetlerin yapılması planlanmaktadır.

5.5.5 Ajans Destekleri

5.5.5.1 Proje Teklif Çağrısı

5.5.5.1.1 DAP İllerinde Meyveciliğin Geliştirilmesi Mali Destek Programı

TRB2 Bölgesi Katma Değeri Yüksek Tarımsal Üretimin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı'nın amaç ve hedefleri doğrultusunda, DAP Bölge Kalkınma İdaresi yapılan protokol gereği DAP Bölge Kalkınma İdaresi ve Kalkınma Ajansları ortak proje teklif çağrısı kapsamında 7.500.000 TL bütçeli "DAP İllerinde Meyveciliğin Geliştirilmesi" Mali Destek Programı ilan edilmesi planlanmaktadır. Programın amacı ve öncelikleri ve destek miktarları aşağıda belirtilmiştir.

Programın Amacı: Doğu Anadolu Bölgesi'nin tarımsal üretimde üretkenlik ve verimliliğin artırılmasını teminen özellikle kırsal alanlarda sürdürülebilir üretim tesisleri kurarak bölge çiftçisinin tarım sektörünün önemli kollarından biri olan meyveciliğe uygun havzalarda kapama meyve bahçeleri kurulması ile var olan potansiyeli harekete geçirmek ve Bölge ekonomisinin canlandırılmasını sağlamaktır.

Programın Öncelikleri:

Öncelik 1: Kapama(Tek çeşit meyve üretimi yapılan) ceviz bahçe tesislerinin Kurulmasının desteklenmesi

Öncelik 2: Kapama yumuşak çekirdekli(elma, armut, ayva) bahçe tesislerinin Kurulmasının desteklenmesi

Programın Uygulanacağı İller: TRB2 Bölgesi Bitlis (Ahlat, Adilcevaz), Van (Erciş, Muradiye, Gevaş, Tuşba)

5.5.5.1.2 Mali Destek Programlarının Yürütülmesi Faaliyetleri

HBTÜ SOP kapsamında planlanan Mali Destek Programı, Teknik Destek, Fizibilite Desteği programlarının Bölge'de tanıtılması, bağımsız değerlendirici, değerlendirme komitesi vb. faaliyetlerin yürütülmesi planlanmıştır. Söz konusu faaliyetler Program Yönetim Birimi ve Yatırım Destek Ofislerinin koordinasyonunda gerçekleştirilecektir.

5.5.5.1.3 Mali Destek İzleme, Denetim ve Tanıtım Faaliyetleri

HBTÜ SOP kapsamında planlanan Mali Destek Programı, Fizibilite Desteği programları kapsamında desteklenecek projelerin izleme ve değerlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Söz konusu faaliyetler İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından uygulanacaktır.

5.5.5.2 2018 Yılı Teknik Destek Programı

2018 yılında Bölge'deki kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına Ajans personeli veya hizmet alımı yoluyla teknik destek sağlanacaktır. Söz konusu teknik destek faaliyetlerinin yaklaşık yarısının Ajans bünyesinde bulunmayan uzmanlık alanlarında dışarıdan hizmet alım yolu ile temin edilerek gerçekleştirileceği öngörülmektedir. Sağlanacak destek eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlanması, danışmanlık sağlanması, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma şeklinde olacaktır.

5.5.5.3 2018 Yılı Fizibilite Desteği

2017 yılında Kalkınma Bakanlığınca yapılan bir değişiklik çerçevesinde “Doğrudan Faaliyet Desteği” yerine “Fizibilite Desteği” uygulamasına geçilmiştir. Ajansımız 2018 yılında bu uygulamayı ilk defa uygulayacaktır. Bu sebeple söz konusu fizibilite desteğinin tanıtımı için bilgilendirme faaliyetleri yapılacak, desteğin ilanından sonra yapılan başvurular değerlendirilerek başarılı proje sahipleriyle sözleşme imzalanacaktır. Başarılı bulunan projelerin konularının Çalışma Programının stratejik tercihleri ile Sonuç Odaklı Programların içeriğine hizmet edecek çalışmaları, fizibilitelerin hazırlanmasına azami düzeyde dikkat edilecektir. Bu sebeple stratejik tercihler ve Sonuç Odaklı Programların hedeflerine uygun olmayan proje teklifleri desteklenmeyecektir.

5.5.5.4 GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ

Ajansımız 2018 yılında, TRB2 Bölgesi'nde iş ve yatırım ortamının geliştirilmesi amacıyla Muş ilinde uygulanacak olan “Muş Lazer Kesim Makinesi Ortak Kullanım Atölyesi GÜDÜMLÜ Projesi” için destek sağlayacaktır.

5.5.5.4.1 Muş Lazer Kesim Makinesi Ortak Kullanım Atölyesi GÜDÜMLÜ PROJESİ

Projenin Arka Planı ve Gerekçesi: TRB2 Bölge İllerinden Muş İli için, bölgede kümelenme anlamında örnek olabilecek bir yapıya ve üretim gücüne sahip Malazgirt ve Bulanık Tarım Aletleri ve Makineleri Sanayi Sitesindeki üreticilerin ve Muş İlinde Bidon, Plastik, Mobilya, İnşaat, Makine, Madencilik ve Gıda alanlarında faaliyet gösteren ve 2886 kişi istihdam eden

125 firmanın rekabet gücünü arttırarak ürün değer zincirine entegre olmalarını sağlayacak olan “Muş Lazer Kesim makinesi Ortak Kullanım Atölyesi GÜdümlü Projesi” uygulanacaktır.

Muş ilinde tarım alet ve makinelerini üreten firmalar lazer kesim işlemleri için ürünlerini Konya’ya götürmek zorunda kalmaktadırlar. Bu durum bir yandan maliyetleri arttırırken, diğer yandan zaman kaybına sebep olmakta ve böylece firmaların rekabet gücü zayıflamaktadır. Ayrıca, teknik danışmanlık kapsamında sektörün AR-GE konusundaki teknik bilgi eksikliği giderilecek, sektör yenilikçi ve yaratıcı ürün gelişimine teşvik edilecektir.

Programın Amacı: Türkiye’nin ve Muş’un en önemli sorunlarından birisi olan işsizliği ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmak suretiyle hem ülkemizin kalkınma hedeflerine katkıda bulunmak, hem de Muş İlinin sosyo-ekonomik gelişmesini hızlandırmaktır.

Projenin Hedefi: Bu proje ile alınacak olan “Lazer Kesim Makinesi” ile Muş İlindeki tarım alet ve makineleri üreticilerinin kesim işlemleri için, Konya ya da Gaziantep’e gitmek yerine Muş ilinde bu hizmeti görmeleri sağlanarak hem rekabet güçleri arttırılacak hem de ek istihdam sağlanacaktır.

Proje Uygulayıcı Kurum: Muş İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Proje Bütçesi: 2.755.000,00 TL

5.5.6 Önemli Kamu Yatırımları

Havza Bazlı Tarımsal Üretimin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının hedeflerine katkı sağlayacağı düşünülen kamu yatırım projeleri olması durumunda Çalışma Programında 2018 yılında gerekli revizyonlar yapılacaktır.

5.5.7 AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

2018 yılında HBTÜ Sonuç Odaklı Programın hedeflerine katkı sağlayacağı düşünülen Avrupa Birliği ve Dış Kaynaklı Programlardaki Hibe Programları Dış İlişkiler ve Fonlar Birimi tarafından takip edilecek ve proje başvuruları yapılacaktır.

5.6 PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI

Tablo 11: HBTÜ-SOP Süresi ve Zaman Planlaması

FAALİYETLER	2018		2019	2020
	1. 6 ay	2. 6 ay		
Muş Ovası Tarım Master Planın Hazırlanması				
Süt Toplama Merkezi Fizibilite Çalışması				
Sonuç Odaklı Program Uygulaması Değerlendirme Faaliyetleri				
Meyveciliğin Geliştirilmesi Mali Destek Programı Mutabakat Toplantıları ve İzleme Faaliyetleri				
Güroymak ve Yüksekova İlçelerinde Manda Yetiştiriciliği Eğitimi				
Ana Arı Üretimi ve Alternatif Arı Ürünleri Yetiştiriciliği Eğitimi				
Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Yetiştiriciliği Temel Eğitimi				
Tarım Teknoloji Fuarlarına Çiftçi Ziyareti (TRB2 İlleri)				
İyi Tarım Uygulamaları Yerinde Ziyaret ve Tecrübe Paylaşımı				
Muş İli Tarımsal İşletmelerde Kurumsal Kapasite Geliştirme				
Muş Kırsal Kalkınmada Proje Mantığı Eğitimi				
“Bitlis’te Mandacılık” Tanıtım ve Katalog Çalışması				
TRB2 İlleri Ürünleri için Coğrafi İşaret (CI)Dosyalarını Hazırlanması				
Muş İli Tarım Sektörü ve Yatırım Ortamı Tanıtım Toplantısı				
Ulusal Peynir Yarışması				
Muş İli Kaz Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi ve				

Markalaştırılması				
HBTÜ SOP Tanıtım Faaliyetleri				
HBTÜ SOP Genel Yönetim Faaliyetleri				
DAP İllerinde Meyveciliğin Geliştirilmesi Mali Destek Programı				
Mali Destek Programlarının Yürütülmesi Faaliyetleri				
Mali Destek İzleme, Denetim ve Tanıtım Faaliyetleri				
2018 Yılı Teknik Destek				
2018 Yılı Fizibilite Desteği				
Muş Lazer Kesim Makinesi Ortak Kullanım Atölyesi Güzümlü Projesi				
Proje Teklif Çağrısı Bilgilendirme. Değerlendirme faaliyetleri				
Proje Teklif Çağrısı İzleme Faaliyetleri				

5.7 YÖNETİM VE KOORDİNASYON DÜZENLEMELERİ

HBTÜ Sonuç Odaklı Programların yönetim ve koordinasyonundan Planlama ve Programlama ve Koordinasyon birimi sorumlu olacaktır. PPKB Ajans uzmanlarının katılımı ile “Tarım Politikalar Çalışma Grubu (TPÇG)” oluşturulacaktır. Planlama biriminden görevlendirilen iki uzman bu çalışma grubunun koordinasyonunu sağlayacaktır. TPÇG tarafından diğer birimlerle işbirliği halinde HBTÜ-SOP için yıllık uygulama ve koordinasyon planı hazırlanacaktır. Hazırlanan plan dâhilinde bölge düzeyindeki ilgili kamu kurum ve kuruluşlarında katılım sağladığı toplantılar gerçekleştirilecektir. Ayrıca Bitlis, Hakkâri, Muş ve Van illeri Gıda Tarım Ve Hayvancılık İl Müdürlükleri ile HBTÜ-SOP kapsamında yürütülecek faaliyet ve projeler ilgili işbirliği yapılacak protokoller hazırlanacaktır. Ayrıca Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı ve DAP Bölge Kalkınma İdaresi arasında imzalanan protokol gereği ile DAP İllerinde Meyveciliğin Geliştirilmesi Mali Destek Programı uygulanacaktır. Bu kapsamda DAP Bölge Kalkınma İdaresi ile programın uygulaması aşamasında işbirliği yapılacaktır. HBTÜ-SOP faaliyetleri kapsamında kaydedilen ilerlemeler Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılacaktır.

5.8 İZLEME VE DEĞERLENDİRME

HBTÜ Sonuç Odaklı Programı kapsamında Proje Teklif Çağrısı yöntemiyle desteklenen projeler İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet

Destekleme Yönetmeliği esasları doğrultusunda yürütülecektir. Bunları dışında kalan HBTÜ - SOP faaliyetleri ise “Tarım Politikalar Çalışma Grubu (TPÇG)” tarafından hazırlanacak olan Program İlerleme ve Değerlendirme Raporu’nda belirtilerek Genel Sekreterliğe sunulacaktır.

Tablo 12: HBTÜ-SOP Faaliyet Tablosu

Faaliyet Türü	Faaliyet	Sorumlu Birimler	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	Muş Ovası Tarım Master Planı İdari Faaliyetler	YDO-PPKB-DİFB	01.03.2018-31.12.2018	10.000
	Muş İli Süt Toplama Merkezi Fizibilite Çalışması	PPKB-YDO	01.03.2018-01.06.2018	50.000
İşbirliği ve Koordinasyon	Sonuç Odaklı Program Uygulaması Değerlendirme Faaliyetleri	PPKB-YDO	01.01.2018-31.12.2018	15.000
	Meyveciliğin Geliştirilmesi MDP Mutabakat Toplantıları ve İzleme Faaliyetleri	PYB-İDB	01.03.2018-31.08.2018	15.000
Kapasite Geliştirme	Güroymak ve Yüksekova İlçelerinde Manda Yetiştiriciliği Eğitimi	YDO	01.01.2018-01.03.2018	60.000
	Ana Arı Üretimi ve Alternatif Arı Ürünleri Yetiştiriciliği Eğitimi	YDO	01.04.2018-30.06.2018	30.000
	Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Yetiştiriciliği Temel Eğitimi	YDO	01.04.2018-30.06.2018	15.000
	Tarım Teknoloji Fuarlarına Çiftçi Ziyareti (TRB2 İlleri)	YDO	01.01.2018-31.12.2018	75.000
	İyi Tarım Uygulamaları Yerinde Ziyaret ve Tecrübe Paylaşımı (Yurtiçi-Yurtdışı)	YDO-DİFB-PPKB	01.01.2018-31.12.2018	100.000

	Muş İli Tarımsal İşletmelerde Kurumsal Kapasite Geliştirme	YDO	01.04.2018-01.07.2018	30.000
	Muş Kırsal Kalkınmada Proje Mantığı Eğitimi	YDO	01.01.2018-31.12.2018	50.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	"Bitlis'te Mandacılık" Tanıtım ve Katalog Çalışması	YDO	01.04.2018-01.07.2018	30.000
	TRB2 İlleri Ürünleri için Coğrafi İşaret (CI) Dosyalarının Hazırlanması	YDO	01.03.2018-01.08.2018	100.000
	Muş İli Tarım Sektörü ve Yatırım Ortamı Tanıtım Toplantısı	YDO-DİFB	01.09.2018-31.09.2018	30.000
	Ulusal Peynir Yarışması (Bitlis)	YDO-DİFB	01.05.2018-31.09.2018	150.000
	Muş İli Kaz Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi ve Markalaştırılması	YDO-DİFB	01.04.2018-01.09.2018	45.000
	HBTÜ SOP Tanıtım Faaliyetleri	PPKB-YDO	01.01.2018-31.12.2018	20.000
	HBTÜ SOP Genel Yönetim Faaliyetleri	PPKB-YDO	01.01.2018-31.12.2018	100.000
Ajans Destekleri	"DAP İllerinde Meyveciliğin Geliştirilmesi" Mali Destek Programı	PYB-PPKB-İDB	01.03.2018-31.12.2018	DAP
	Mali Destek Programlarının Yürütülmesi Faaliyetleri	PYB	01.01.2018-31.12.2018	10.000
	Mali Destek İzleme, Denetim ve Tanıtım Faaliyetleri	İDB	01.01.2018-31.12.2018	10.000
	2018 Yılı Teknik Destek Programı	PYB-İDB	01.01.2018-31.12.2018	200.000

	2018 Yılı Fizibilite Desteği	PYB-İDB	01.01.2018- 31.12.2018	350.000
	Muş Lazer Kesim Makinesi Ortak Kullanım Atölyesi GÜdümlü Projesi	PYB-İDB	01.01.2018- 31.12.2018	2.479.500
TOPLAM				3.974.000

6 TEMATİK TURİZM UYGULAMALARI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (TTU-SOP)

6.1 AMAÇ

Programın amacı; TRB2 Bölgesi'nde zengin kültürel ve tarihi varlığın, yerel kültürün ve doğal güzelliklerin sektöre kazandırılması yoluyla turizm sektöründe arz çeşitliliğini sağlamak ve sektörden elde edilen geliri artırmaktır.

ÖZEL AMAÇLAR

1. Kültürel ve Tarihi Mirasın turizme kazandırılması
2. Kış Sporları Fiziki Altyapısının Geliştirilmesi
3. Urartu Destinasyonunun oluşturulması ve tanıtılması,
4. Turizm Sektörü Paydaşlarının Kapasitelerinin Geliştirilmesi

6.2 ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ

Türkiye'nin 2023 hedefleri arasında yer alan elli milyon turist ve elli milyar dolar gelir hedefine ulaşabilmesi için kıyı turizminin yanı sıra Anadolu kentlerinde var olan zenginliğin turizme kazandırılması gerektiği 01-03 Kasım 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilen 3.Turizm Şurası'nda dile getirilmiştir. Turizmde bir politika değişikliğine işaret eden bu tespit, aynı zamanda nitelikli turistin Türkiye'ye çekilmesi yoluyla hem sektörden elde edilen gelirin artırılması, hem de Türkiye'nin kültürel ve tarihi zenginliğinin ön plana çıkarılması anlamına gelmektedir. Bununla beraber, önümüzdeki dönemlerde Anadolu'nun turizm değeri taşıyan varlıklarının ziyaretçilerin sunumuna hazır hale getirilmesi, kıyı turizmindeki tıkanıklığın önünü açmak için bir gereklilik halini alacaktır.

TRB2 Bölgesi, zengin tarihi ve arkeolojik mirası, doğal güzellikleri, kültürel ve sosyal yaşamdaki çeşitliliği gibi özellikleriyle turizmde gelişen yeni trendlerin tecrübe edilebileceği bir bölgedir. Ancak; değişen ve gelişen sektör politikalarıyla uyumlu bir şekilde bölgenin turizm potansiyelini harekete geçirmek, turizm gelirlerini çeşitlendirmek ve artırmak, markalaşmayı sağlamak ve bölgenin bilinirliğini sağlamak amacıyla kamu-özel işbirliği çerçevesinde çalışmalar gerçekleştirmek gerekmektedir. Bu çerçevede Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı; sektörün paydaşlarıyla birlikte, plan ve hedeflerle uyumlu bir biçimde belirlediği önceliklere göre bir dizi program, faaliyet ve proje hayata geçirmeyi planlamaktadır.

6.2.1 Ulusal ve Bölgesel Planlarla İlişkisi

10. Kalkınma Planı'nda 2023 turizm hedeflerinden biri; nitelikli işgücü, hizmet ve tesis kalitesiyle uluslararası düzeyde markalaşmanın sağlanmasıdır. Bu hedefin gerçekleşmesi için turizm ürün ve hizmetlerin çeşitlendirilmesi ve turizm değer zincirinin bütün bileşenlerinde kalite artırımı ve sürdürülebilirlik ilkesinin benimsenmesi amaçlanmıştır. Benzer şekilde Bölgesel Gelişme Ulusal Strateji Belgesi'nde hizmet sektörünün yoğunlaştığı kent merkezlerinde tarihi, doğal ve kültürel değerler civarında çevresel düzenlemelerin ve bu değerlere erişimin kolaylaştırılmasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı 2014-2023 Bölge Planında Turizm Sektörü, Ekonomik Dönüşüm ve Büyüme ekseninde yer alan “Bölge'nin Turizm Çeşitliliği Potansiyelinin Sektöre Kazandırılması ve Turizm Gelirlerinin Sürdürülebilir Bir Şekilde Artırılması” hedefi doğrultusunda belirlenen “Bölge'nin Turizm Potansiyellerinin Geliştirilmesi Yoluyla Turizm Faaliyetlerinin Bütün Yıla Yayılmasının Sağlanması” ve “Bölgesel Tabanlı Bir Pazarlama Programının Tanıtılması Yoluyla Bölge'ye Olan Talebin Arttırılması” stratejilerinde açıkça belirtilmiş olduğu üzere, TRB2 Bölgesinin turizm potansiyelinin bütüncül bir yaklaşımla ele alınması, sektörden elde edilen gelirlerin artırılması ve turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi hedeflenmektedir.

6.2.2 Ön Risk Değerlendirmesi

Ortadoğu'da yaşanan siyasi ve sosyal çalkantılar, TRB2 Bölgesinin turizmini doğrudan etkilemektedir. Güvenlik kaygısından dolayı bölgeyi tercih etmeyen turistlerin algılarında değişiklik yapmak, sürekli tanıtım ve bölgenin güvenli olduğu vurgusunun öne çıkarılması önem taşımaktadır. Bu algının kırılmasının sağlanması, tur operatörlerinin bölge destinasyonlarını tur paketlerine dâhil etmelerini temin etmek, sektör paydaşları ve kamu kurumlarının koordineli çalışmaları neticesinde sağlanabilecektir. Sözü edilen amaçlar doğrultusunda faaliyetler gerçekleştirmek zaman ve maliyet gerektirmektedir. Dolayısıyla kısa vadede mümkün olmasa da orta ve uzun vadede bu amaçlara ulaşılabilecektir.

6.3 ÇIKTI GÖSTERGELERİ

Tablo 13: TTU-SOP Çıktıları Performans Göstergeleri

Çıktı Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
oluşturulan Destinasyon Sayısı	Kişi	5	Ajans Faaliyet Raporu
Turizme Kazandırılan Turizm Değeri Sayısı	Kişi	10	Ajans Faaliyet Raporu
Hazırlanan Belgesel Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Düzenlenen Eğitim Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
Hazırlanan Web Portal Sayısı	Kişi	2	Ajans Faaliyet Raporu
Düzenlenen Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyeti (Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay vs.) Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
Hazırlanan Tanıtım Materyal Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
Kurulan Teleski Tesis Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Yeni Kurulan Telesiyej Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Hazırlanan Tanıtım Filmi Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
Alınan Kayak Motoru Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kente Kazandırılan Müze Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Katılım Sağlanan Fuar Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu

6.4 SONUÇ GÖSTERGELERİ

Tablo 14: SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Açılan Müze Sayısı	Adet	1	KAYS
1	Ziyaretçilere Açılan Tarihi Vesika, Fotoğraf, Kültürel Öge vb. Sayısı	Adet	4.000	Müze Kayıtları
2	Kış Sporları Müsabakalarında Yarışan Milli Sporcu Sayısı	%	5	Hakkâri Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü
2	Kış Sporları İçin Kayak Merkezlerine Gelen Yerli ve Yabancı Turist Sayısındaki artış oranı	%	5	Hakkâri Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü
3	Urartu Medeniyeti İle İlgili Yabancı Basında Yer Alan Haber Sayısı	Adet	5	Ajans Medya Takip Sistemi
3	Turizme Kazandırılan Urartu Eser Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
4	Sektör Paydaşlarının Faaliyet Gösterdikleri Pazar Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
1, 2, 3 ve 4	Tanıtım Materyal Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
1,2, 3 ve 4	TRB2 Bölgesine Gelen Turist Sayısı	%	5	TRB2 Bölgesi Kültür ve Turizm İl Müdürlükleri

6.5 PROJE VE FAALİYETLER

6.5.1 Araştırma Analiz ve Programlama

6.5.1.1 2018-2023 TRB2 Bölgesi Turizm Tanıtım Eylem Planının Hazırlanması

TRB2 Bölgesi'nde yer alan birçok kurum ve kuruluş her yıl gerek yurt içinde, gerekse de yurtdışında farklı mecralarda tanıtım organizasyonu gerçekleştirmekte veya düzenlenen organizasyonlara katılım sağlamaktadırlar. Farklı kişi/kurumlar, farklı tanıtım materyalleri ve farklı mecralarda gerçekleştirilen bu tanıtım faaliyetlerinin tam anlamıyla hedeflenen amaçlara hizmet ettiğini iddia etmek oldukça güçtür. Kaynak israfına yol açan ve küçük düzeyde kalan bu tarz tanıtımların yerini bölgesel çapta ve daha etkin tanıtım faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi, rastgele pazar seçiminden ziyade bir strateji çerçevesinde tanıtım mecra ve araçlarının belirlenmesi, sektörde gelişen trendlere paralel hedef ve faaliyetlerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu anlamda, TRB2 Bölgesi'nde sektörün gelişmesi ve paydaşlarının daha etkin tanıtımlar gerçekleştirebilmesi için bir tanıtım eylem planının hazırlanması gerekmektedir.

6.5.1.2 Urartu Medeniyeti Belgesel Filmi Çekimi

Urartu Medeniyetinin yurtiçi ve yurtdışı tanıtımlarının etkin bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için profesyonel bir biçimde hazırlanmış bir Urartu Belgesel Filmi çekimi gerçekleştirilecektir.

6.5.1.3 Urartu Web Siteleri Tasarımı

Urartu Medeniyeti, Urartu Kültür Koridoru Destinasyonu, Urartu Medeniyeti hakkındaki akademik çalışmaları ve ilintili değerlerinin tanıtımı için birkaç farklı dilde bir web sitesi tasarlanacaktır.

6.5.1.4 TRB2 Bölgesi Kış Turizmi Master Planının Hazırlanması

TRB2 Bölge illeri Kış Turizmi fırsatları bakımından önemli bir potansiyele sahiptir. Ancak bu alandaki potansiyelin turizm sektörüne nasıl kazandırılacağına dair nitelikli bir çalışma bulunmamaktadır. Bu çerçevede bölge illerinin kış sporları potansiyeli kapsamında yereldeki paydaşlar ile işbirliği yapılarak Pazar Analizi, Saha Planlama, İnsan Kaynakları Planlaması, Katılımcılık Uygulama Çalışmaları, Sürdürülebilirlik Konuları detaylandırılarak Master planı hazırlanacaktır.

6.5.2 İşbirliği ve Koordinasyon

6.5.2.1 Sonuç Odaklı Program Uygulaması Değerlendirme Faaliyetleri

Sonuç Odaklı Programın uygulaması, PCM döngüsünde öngörülen sistem çerçevesinde paydaşların katılımıyla gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede İşbirliği ve Koordinasyon faaliyetleri uygulama dönemi boyunca kurum içi, kurum dışı olmak üzere iki şekilde gerçekleştirilecektir. Buna göre, kurum içinde iki ayda bir ilgili Ajans uzmanlarının katılımıyla planlanan faaliyetlerin gerçekleştirilme süreçleri gözden geçirilerek belirtilen hedeflere ulaşılması için gerekli olan tedbirler ele alınacaktır. Kurum dışı işbirliği ve koordinasyon faaliyetler kapsamında ise başta Kalkınma Bakanlığı, DAP Bölge Kalkınma İdaresi, Valilikler, Kaymakamlıklar, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri, Kültür ve Turizm İl Müdürlükleri, Yerel Yönetimler, TURSAB, Seyahat Acenteleri, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Birlikler, Odalar, Meslek Örgütleri, Sivil Toplum Kuruluşları temsilcileriyle bilgilendirme ve işbirliği amaçlı toplantılar ve çalıştaylar yapılacaktır.

6.5.3 Kapasite Geliştirme

6.5.3.1 Başarılı Uygulamaların Ziyareti

TRB2 Bölgesi'nde Turizm Gelirlerinin Artırılması Sonuç Odaklı Programının amaç ve hedeflerine yönelik kurumsal kapasitenin geliştirilmesi amacıyla Yönetim Kurulu üyeleri, Ajans uzmanları, sektör paydaşları tarafından yurtiçi, yurtdışı çalışma ziyaretleri gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede, yurtiçinde Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı Bölgesinde kırsal turizm uygulama merkezleri, GAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından hayata geçirilen Mezopotamya projesi, Ege Bölgesi'nde kıyı turizminin gerçekleştirildiği merkezler, yurtdışında **Jeopark** uygulamaları kapsamında **İtalya Ademello Brenta**, kış sporları uygulamaları kapsamında ise Avusturya Innsbruck, İtalya Tyrol ve Fransa Les Trois Vallees bölgeleri ziyaret edilecektir.

6.5.4 Tanıtım ve Yatırım Destek

6.5.4.1 Ulusal ve Uluslararası Fuarlara Katılım

TRB2 Bölgesi illerinin turizm değerlerinin tanıtılması, bölgeyi ziyaret eden yerli ve yabancı turist sayısının ve sektörden elde edilen gelirlerin artırılması amacıyla EMITT ve diğer yurtiçi ve yurtdışı fuarlara katılım sağlayacaklardır.

6.5.4.2 TRB2 İlleri Tanıtım Filmlerinin Hazırlanması

Ulusal ve Uluslararası alanda TRB2 Bölgesinin turizm değerlerinin tanıtılması amacıyla farklı dillerde ve modern tekniklerle hazırlanmış tanıtım filmleri çekilecektir.

6.5.4.3 TTU SOP Tanıtım Faaliyetleri

Tematik Turizm Uygulamaları Sonuç Odaklı Programı kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler, kamu kurumlarının ilgili birimleri ve özel sektör paydaşları ile toplantı, çalıştay vb. organizasyonlarla paylaşılacaktır. Bu faaliyetlerin bazıları paydaşlarla birlikte gerçekleştirilecektir.

6.5.4.4 TTU SOP Genel Yönetim Faaliyetleri

TTU SOP kapsamında Urartu Medeniyetinin Turizm amaçlı tanıtımı kapsamında DAP Bölge Kalkın İdaresi işbirliğinde bölgenin yabancı ülkelerde çeşitli tanıtım faaliyetleri planlanmıştır. Bu çerçevede National Geographic Channel, History Channel ve yabancı dillerde yayınlanan tarih ve turizm dergilerinde tanıtımlar yapılması planlanmaktadır.

6.5.5 Ajans Destekleri

6.5.5.1 Proje Teklif Çağrısı

TRB2 Bölgesi'nde Turizm Gelirlerinin Artırılması Sonuç Odaklı Programın amaç ve hedefleri doğrultusunda herhangi bir Program Teklif Çağrısı uygulanmayacaktır.

6.5.5.2 2018 Yılı Teknik Destek Programı

TTU Sonuç Odaklı Programların içeriğine uygun çalışmalara Teknik Destek sağlanacaktır.

6.5.5.3 2018 Yılı Fizibilite Desteği

TTU Sonuç Odaklı Programların içeriğine uygun çalışmalara Fizibilite Desteği sağlanacaktır.

6.5.5.4 GÜDÜMLÜ Proje Desteği

Turizm Sonuç Odaklı Programın amaç ve hedeflerine yönelik 2017 yılı Çalışma Programı faaliyetleri kapsamında onaylanan “Van Kent Müzesi” ve “Hakkâri Kış Sporları Kapasite Geliştirme” projelerinin uygulamalarına başlanacaktır. Söz konusu projelerin detayları aşağıda belirtilmiştir.

6.5.5.4.1 Van Kent Müzesi Güdümlü Projesi

Projenin Amacı: Kültürel mirasın korunmasına katkı sağlamak amacıyla Van'ın sözlü ve yazılı mirasına ait eserlerin bir araya getirilmesi ve sergilenmesi Tarihi mimarinin korunmasıdır.

Proje Uygulayıcı Kurum: Van Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Proje Bütçesi: 4.500.000 TL

6.5.5.4.2 Hakkâri Kış Sporları Kapasite Geliştirme Güdümlü Projesi

Projenin Amacı: Hakkâri Merkez İlçeye 12 km mesafede bulunan Mergab t Kayak Merkezinin kış sporları kapsamında öncelikle  ocuk ve genç nüfus olmak üzere yerel halk, sporcular ve yerli turistlerin erişebilirliğini sağlamaktır.

Proje Uygulayıcı Kurum: Hakkâri İl  zel İdaresi

Proje Bütçesi: 8.000.025 TL

6.5.6  nemli Kamu Yatırımları

Tematik Turizm Uygulamaları Sonuç Odaklı Programının hedeflerine katkı sağlayacağı düşünülen kamu yatırım projeleri olması durumunda  alışma Programında 2018 yılında gerekli revizyonlar yapılacaktır.

6.5.7 AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

Tematik Turizm Uygulamaları Sonuç Odaklı Programın hedeflerine katkı sağlayacağı düşünülen Avrupa Birliği ve Dış Kaynaklı Programlardaki Hibe Programları Dış İlişkiler ve Fonlar Birimi tarafından takip edilecek ve proje başvuruları yapılacaktır.

6.6 PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI

Tablo 15: TTU-SOP Süresi ve Zaman Planlaması

FAALİYETLER	2018		2019	2020
	1. 6 ay	2. 6 ay		
2018-2023 TRB2 Turizm Tanıtım Eylem Planının Hazırlanması				
Urartu Medeniyeti Belgesel Filmi Çekimi				
Urartu Web Siteleri Tasarımı				
TRB2 Bölgesi Kış Turizmi Master Planının Hazırlanması				
Sonuç Odaklı Program Uygulaması Değerlendirme Faaliyetleri				
Başarılı Uygulamaların Ziyareti (Yurtiçi- Yurtdışı)				
Ulusal ve Uluslararası Fuarlara Katılım				
TRB2 İlleri Tanıtım Filmlerinin Hazırlanması				
TTU SOP Tanıtım Faaliyetleri				
TTU SOP Genel Yönetim Faaliyetleri				
2018 Yılı Teknik Destek Programı				
2018 Yılı Fizibilite Desteği				
Van Kent Müzesi Güzümlü Projesi				
Hakkâri Kış Sporları Kapasite Geliştirme Güzümlü Projesi				

6.7 YÖNETİM VE KOORDİNASYON DÜZENLEMELERİ

Tematik Turizm Uygulamaları (TTU) Sonuç Odaklı Programın yönetim ve koordinasyonundan Planlama ve Programlama ve Koordinasyon birimi sorumlu olacaktır. Ajans bünyesinde kurulan turizm çalışma grubunda görev alan Ajans personelleri, TTU programında yer alan faaliyetlerin gerçekleştirilmesinden, dış paydaşların ilgili süreçlere dâhil edilmelerinin sağlanmasından ve faaliyet sonuç ve çıktılarının raporlanmasından sorumlu olacaklardır.

6.8 İZLEME VE DEĞERLENDİRME

TRB2 Bölgesi Turizm Gelirlerinin Artırılması Sonuç Odaklı Programının İzleme ve Değerlendirme Süreci; Ajansın İzleme ve Değerlendirme Birimi koordinatörlüğünde ve her birimden bir uzmanın koordinasyon amaçlı yer alacağı komite tarafından yürütülecek olup altı ayda bir “Program İlerleme ve Değerlendirme Raporu” hazırlanacak ve Yönetim Kurulu’na sunulacaktır. Komitede yer alan uzmanlar tarafından, kamu ve özel sektör görüşmelerinde programa ilişkin ortaya çıkan gelişmeler, fırsatlar ve riskler raporlandırılacak ve İzleme ve Değerlendirme Birimi’ne iletilecektir. Program izleme ve değerlendirme çalışmalarındaki tüm çıktılar bir sonraki programlama aşamalarına veri sağlayacak, ölçülebilir ve karşılaştırılabilir nitelikte hazırlanacaktır.

Tablo 16: TTU-SOP Faaliyet Tablosu

Faaliyet Türü	Faaliyet	Sorumlu Birimler	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	2018-2023 TRB2 Turizm Tanıtım Eylem Planının Hazırlanması	PPKB-DİFB YDO	01.01.2018 31.12.2018	100.000
	Urartu Medeniyeti Belgesel Filmi Çekimi	DİFB-PPKB- YDO	01.01.2018 31.12.2018	400.000
	Urartu Web Siteleri Tasarımı	PPKB-DİFB	01.01.2018 31.12.2018	50.000

	TRB2 Bölgesi Kış Turizmi Master Planının Hazırlanması	YDO-DİFB PPKB	01.01.2018 31.12.2018	1.000.000
İşbirliği ve Koordinasyon	Sonuç Odaklı Program Uygulaması Değerlendirme Faaliyetleri	PPKB-YDO	15.01.2018 01.08.2018	15.000
Kapasite Geliştirme	Başarılı Uygulamaların Ziyareti (Yurtiçi-Yurtdışı)	DİFB-YDO-PPKB	15.01.2018 01.08.2018	350.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Ulusal ve Uluslararası Fuarlara Katılım	YDO-DİFB PPKB	15.01.2018 01.08.2018	800.000
	TRB2 İlleri Tanıtım Filmlerinin Hazırlanması	DİFB-YDO PPKB	01.02.2018- 01.12.2018	300.000
	TTU SOP Tanıtım Faaliyetleri	PPKB-	01.01.2018 31.12.2018	20.000
	TTU SOP Genel Yönetim Faaliyetleri	PPKB	01.01.2018 31.12.2018	200.000
Ajans Destekleri	2018 Yılı Teknik Destek Programı	PYB	01.05.2018 01.12.2018	200.000
	2018 Yılı Fizibilite Desteği	PPKB-YDO	01.05.2018 01.11.2018	200.000
	Van Kent Müzesi Güzümlü Projesi	PYB-İDB	01.01.2018 01.11.2018	4.500.000
	Hakkâri Kış Sporları Kapasite Geliştirme Güzümlü Projesi	PYB-İDB	01.01.2018 01.11.2018	8.000.025
TOPLAM				16.135.000

7 KURUMSAL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (KD-SOP)

7.1 AMAÇ

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programının genel amacı; Ajans'ın faaliyetlerini eksiksiz yürütebilmesi için ihtiyaç duyduğu altyapıyı (fiziki, teknik ve beşeri) hazırlamak, kurum içi ve kurum dışı iletişimin eksiksiz yürütülmesini sağlamaktır.

ÖZEL AMAÇLAR

1. Personel çalışma ortamının iyileştirilmesi, personel memnuniyetinin artırılması
2. İhtiyaç duyulan fiziki ve teknik altyapının devamlılığının sağlanması
3. Ajans faaliyetlerinin daha etkin şekilde yerine getirilmesi
4. Ajans iç ve dış iletişiminin sağlıklı yürütülmesinin temin edilmesi

7.2 ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı, 2014-2023 Bölge Planı'nda belirtilen "2023'te; beşeri sermayesini geliştirmiş, etkin üretimle ekonomide yapısal dönüşümü ve büyümeyi sağlamış, oluşan sosyal refahtan herkesin adil bir şekilde faydalandığı, doğal ve kültürel mirasını koruyarak kullanan, yaşam kalitesi yüksek, jeo-ekonomik konumu ile çevresine etki edebilen, güvenle yaşanan bir bölge olma" vizyonu doğrultusunda TRB2 Bölgesi'nde (Bitlis, Hakkâri, Muş ve Van) yerel potansiyelleri, Kaynakları ve imkânları katılımcı bir yaklaşımla harekete geçirerek sürdürülebilir bir kalkınmayı sağlamayı görev edinerek bunun için bir araya gelmek isteyen kurum ve kuruluşlar için bir çatı kuruluş olmak, işbirliğini ve buna uygun ortamı sağlama misyonunu üstlenmiştir.

Bu kapsamda, Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı ile Ajans'ın diğer SOP'ları belirtilen çerçevede yürütebilmesi için kurumsal ve beşeri kapasitelerini geliştirmeleri sağlanmalıdır.

Ajans'ın SOP sistematüğinde çalışabilmesi için kurumsal kapasitenin ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilmesi veya şahıslar bazında bahsedilecekse bireylerin yetkinliklerinin artırılması, çalışma ortamının iyileştirilmesi, personel memnuniyetinin artırılması ve bu memnuniyetin devamlılığının sağlanması ve ihtiyaç duyulan fiziki ve teknik ihtiyaç duyulan altyapının mevcut olması gibi birçok etkene bağlı bulunmaktadır.

Yukarıda sayılan etkenlerden birinin eksik olması durumunda etkili çalışmalar yapılamamakta hatta daha da önemlisi beşeri sermayenizi kaybedebilme riski ortaya çıkmaktadır. Örneğin

personelin maddi veya manevi memnuniyetsizliği neticesinde yeni iş arayışına yönelen yetişmiş personel, Ajans için ciddi bir kayıp olmaktadır. Bunun önlenebilmesi adına Ajans'ın mevcut personelinin iş ortamını iyileştirilmesi için çalışmalar yapması gerekmektedir.

Bundan dolayı, Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı ile bahsedilen etkilerin maksimum düzeyde yer aldığı bir ortamın oluşmasının ve sürekliliğinin sağlanması hedeflenmektedir.

7.3 ÇIKTI GÖSTERGELERİ

Program kapsamında 2018 yılı için hedeflenen sonuç ve çıktılar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 17: KD-SOP Çıktı Performans Göstergeleri

Çıktı Performans Göstergeleri	Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Etki Analizi Çalışması Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans İletişim Strateji Raporu Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Bölgedeki Diğer Kurumların Plan, Proje ve Toplantılarına Katılım Sayısı	Adet	30	Ajans Faaliyet Raporu
İstatistiki ve Paydaş Veri Tabanı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Personel Eğitimleri Sayısı	Adet	20	Ajans Faaliyet Raporu
İç Denetim Raporu Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Dış Denetim Raporu Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Yerel ve Ulusal Medya Abonelikleri Sayısı	Adet	7	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Personel Toplantı Sayısı	Adet	8	Ajans Faaliyet Raporu
Yönetim Kurulu Toplantı Sayısı	Adet	12	Ajans Faaliyet Raporu

Kalkınma Kurulu Toplantı Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Kurum Kuruluş Ziyaret Sayısı	Adet	100	Ajans Web Haberleri
Yatırım Tanıtım Materyalleri Sayısı	Adet	4000	Ajans Faaliyet Raporu
Basılan Yerel Kalkınma Gazete Sayısı	Adet	10.000	Ajans Faaliyet Raporu
Yatırımcı İzin ve Ruhsat İşlemleri Sayısı	Kişi	40	Ajans Faaliyet Raporu
Bilgilendirilen Yatırımcı Sayısı	Adet	1000	Ajans Faaliyet Raporu
Tesis ve Yatırım Bölgesi Ziyareti	Adet	8	Ajans Faaliyet Raporu
Tamamlanan Yatırımcı Teşvik İşlemleri Sayısı	Adet	20	KAYS Kayıtları

7.4 PROJE VE FAALİYETLER

7.4.1 Araştırma, Analiz ve Raporlama

7.4.1.1 Hibe Programları Etki Analizi Çalışması

Ajansımız 2009-2014 döneminde 13 Mali Destek Programı uygulamıştır. Ancak uygulanan projelere yönelik olarak uluslararası standartları haiz bir etki değerlendirme çalışması yapılmamıştır. Bu sebeple 2018 yılında 2009-2014 yıllarında uygulanan Mali Destek Programlarına yönelik etki değerlendirmesi çalışması yapılacaktır.

7.4.2 İşbirliği ve Koordinasyon

7.4.2.1 Diğer Kurum ve Kuruluşlarla İşbirlikleri Faaliyeti Kapsamındaki Çalışmalar

Devlet Denetleme Kurulu Kalkınma Ajansları Denetim Raporunda belirtilen ‘Ajansların mali destek sağlama fonksiyonunun yanı sıra kanunda belirtilen diğer fonksiyonlarına yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesi (işbirliği, bölgesel plan, program yapma, veri toplama, işleme, araştırma yapma vb.) yapması sağlanmalıdır.’ şeklindeki tespiti gereğince ve ayrıca 2014-2023 Bölge Planında Ekonomik Dönüşüm ve Büyüme Ekseninde İmalat Sanayiinde

Rekabetçiliğin Arttırılması hedefi, KOBİ, STK ve Kamu Kurumları Arasındaki İşbirliğinin Geliştirilmesi stratejisine ulaşmak için TRB2 Bölgesi'nde yer alan firmaların dış pazarlara açılmasının sağlanması amacıyla, Bitlis, Hakkâri, Muş, Van illerinde yer alan Ticaret ve Sanayi Odaları işbirliği ve aracılığı ile diğer ülkelerde bulunan Kalkınma Ajansları, Ticaret Odaları ve Sanayi Odaları gibi oluşumlarla çalışma ziyaretleri, işbirliği toplantıları, paneller ve çalıştaylar B2B görüşmeleri yapılacaktır.

Benzer şekilde, Ajans'ın faaliyetlerine uygun olarak hazırladığı plan ve toplantılarının yanı sıra kurumsal işbirliği çerçevesinde Ajans'ın görev sahasına giren konularda başta Bakanlıklar olmak üzere, DAP İdaresi, Bölge Ajansları, valilikler, yerel yönetimler ve ilgili tüm kurum ve kuruluşların plan, proje ve toplantılarına Ajansın ilgili birimleri tarafından katılım sağlanacaktır.

7.4.2.2 TRB2 Bölgesi İstatistiki ve Paydaş Veri Tabanı Oluşturulması

TRB2 Bölgesi'nde kamu kurumları, KOBİ'ler ve STK'lar arasındaki bağların güçlendirilip, karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmalarının sağlanması ve bu ilişkilerin sürekliliği için, paydaşların iletişim bilgilerinin ve paydaşlarla ilgili verilerin periyodik olarak güncellendiği ortak bir veri tabanı oluşturulması planlanmaktadır.

7.4.3 Kapasite Geliştirme Faaliyetleri

7.4.3.1 Eğitim Faaliyetleri

7.4.3.1.1 Eğitim Stratejisi

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı'nın 2014-2023 eğitim stratejisi, Ajans uzman personeli, Ajans organlarındaki üye ve paydaşların ihtiyacı olan eğitimleri tanımlamak amacıyla önceki senelerde yapılan Eğitim İhtiyaç Analizi çalışmasının tekrar yapılacaktır. Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı'nın eğitim stratejisi; Ajans personelinin gelişimine yönelik teknik eğitimler ve kişisel gelişim eğitimleri, Yönetim Kurulu, Kalkınma Kurulu üyelerine ile paydaşlara yönelik bilgilendirme ve eğitimler olmak üzere üç ana başlıkta toplanmaktadır. Bu nedenle Ajansın belirtilen eğitim stratejisi kapsamında kurum ve kuruluşlarla işbirliğine dayalı eğitimler, çalıştaylar ve alan ziyaretleri gerçekleştirilecektir.

7.4.3.1.1.1 Ajans Personelinin Gelişimine Yönelik Eğitimler

2018 yılında Ajans personeli, Yönetim Kurulu, Kalkınma Kurulu üyelerine yönelik olarak, Kişisel Gelişim, Bölgesel Gelişim ve Kalkınma konuları başta olmak üzere AB ve diğer donör

kurumların programları hakkında eğitimler, bilgilendirme toplantıları ve çalıştaylar düzenlenmesi planlanmaktadır.

7.4.3.1.1.2 Teknik Eğitim Konuları

Teknik eğitim konuları; Ajans personelinin, Ajans faaliyetlerini ve ilgili mevzuat çerçevesinde yapmakla yükümlü olduğu çalışmaları yerine getirmede ihtiyaç duyduğu bilgi ve becerilerle donatılmasını kapsamaktadır. Eğitimler, tüm Ajans personeline yönelik olacağı gibi konusu itibariyle öncelikle ilgili birimlerin personeline yönelik olarak da düzenlenebilecektir.

7.4.3.1.1.3 Kişisel Gelişim Konuları

Kişisel gelişim konuları; Ajans personelin gerçekleştirdikleri iş ve işlemlerde pratik çözüm yollarını ve usulleri öğrenmelerinin sağlayacak eğitimleri kapsamaktadır. 2018 yılında, Ajans personelinin, Ajans çalışmalarına da yansiyacak becerilerinin geliştirilmesi amacıyla, eğitim programları gerçekleştirilecek olup tüm Ajans personeli bu programlara katılacaktır.

7.4.3.1.1.4 Taşınır Mal ile Hizmet Temin Faaliyetleri

Ajansın, 2018 yılında faaliyetlerini sürdürebilmesi için ihtiyaç duyduğu destek hizmetleri ve satın almalar kapsamında; ulaşım, güvenlik, temizlik, münferit ve küçük nitelikli bakım ve onarımlar gibi hizmetler, hizmet alımı yoluyla temin edecektir. Hizmet alımları, 5449 sayılı Kanun ve bu kanuna dayalı diğer mevzuat hükümlerine göre yapılacaktır.

Bu kapsamda, Ajans 2018 yılında yeni bina kiralamasına giderek yeni binada faaliyetlerini yürütecektir. Halihazırda Muş ve Hakkari illerinde Yatırım Destek Ofisi hizmetleri müstakil binalarında sürdürülmekte olup, Bitlis iline ait müstakil hizmet binası bulunmamaktadır. Bu nedenle 2018 yılında, Bitlis Yatırım Destek Ofisi'ne ait müstakil hizmet binasının temini planlanmaktadır. Ayrıca demirbaş, ofis ekipmanı, kırtasiye ve sarf malzemeleri için satın almalar yapılacaktır.

7.4.3.2 İç ve Dış Denetim Faaliyetleri

Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği çerçevesinde, Kalkınma Bakanlığı, Sayıştay ile işbirliği halinde iç ve dış denetim faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

7.4.4 Tanıtım ve Yatırım Destek Faaliyetleri

7.4.4.1 TRB2 Bölgesi Yatırım Destek Faaliyetleri

2018 yılında Yatırım Destek Ofislerinin yatırımcılara yönelik hizmet ve faaliyetlerinin farkındalığını artıracak, daha geniş kesimlere doğrudan ve daha etkin bir şekilde ulaşmasını

sağlayacak sektör ziyaretlerine ve faaliyetlerle ilgili paydaşlara ve basın mensuplarına yönelik bilgilendirme çalışmalarına ağırlık verilecektir.

Bu çerçevede il merkezleri ve ilçelerdeki sivil toplum kuruluşları, kamu kurumları ve işletmeler ziyaret edilerek, Ajans faaliyetleri ve destekleri ile teşvik yasası hakkında bilgilendirmeler yapılacaktır. Ayrıca yatırımcı bilgilendirme faaliyetleri kapsamında TÜSİAD, MÜSİAD, TOBB, TYTDA, ASKON, TİM, TYTDA, Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, İhracatçı Birlikleri ve OSB'ler gibi bölge dışı kurum ve kuruluşlara çalışma ziyaretleri gerçekleştirilecektir.

7.4.4.2 Teşvik Belgeli Yatırımların İzlenmesi ve Desteklerin Tanıtılması

Genel Teşvik başvuruları için başvuru mercilerinden biri olan YDO'lar aynı zamanda bölgede teşvik desteğinden yararlanan yatırımların izlenmesi ve tamamlanma vizelerinin yapılması işlevini yerine getirmeye devam edeceklerdir.

7.4.4.3 Ajansın İç ve Dış İletişim Yeteneğinin Geliştirilmesi

Ajans'ın görünürlüğünü ve bilinirliğini artırmak amacıyla görsel ve yazılı basında tanıtım çalışmaları gerçekleştirilecektir. Ayrıca, Ajans web sitesinin İngilizce ve Farsça ara yüzlerinin tasarımı gerçekleştirilecek ve ayrıca potansiyel yatırımcılar için gerekli bilgi, doküman ve veriler eklenecektir.

Diğer taraftan, DAKA ile birlikte diğer 25 Kalkınma Ajansının, Bitlis, Hakkari, Muş ve Van illerinin yerel ve ulusal yazılı basın da çıkan haberleri ile genel olarak ülkemizdeki yatırımlara ilişkin olarak medya takibi yapılacak, önemli görülen haberler Ajans veritabanında bulunan paydaşlara ulaştırılacaktır. Medya takibi için hizmet satın alınacaktır.

Hakkari YDO tarafından yılda iki defa Ajans ve daha genelde kalkınma ile ilgili haberlerinin yer aldığı yerel kalkınma gazetesi çıkarılacaktır. Ayrıca 2018 yılına Ajsansın EURADA ve WAIPA üyelikleri devam edecektir.

7.4.4.4 Ajans Bilgilendirme Toplantıları

Ajansın yerel aktörler ve bölge halkı tarafından sahiplenilmesi amacı ile kurumlar ve STK'lar başta olmak üzere tüm kesimlerde Ajansın tanıtımına devam edilecektir. Bu kapsamda, yerel kurum ve kuruluşlarla sürekli temas halinde olunarak, işbirliğinin geliştirilmesi ve kamuoyunda da farkındalık bilincinin oluşturulması sağlanacaktır. Devlet tarafından kamu, özel sektör ve STK'lara yönelik olarak dizayn edilen destek araçları hakkında bilgilendirme

toplantılarının yapılması ve proje üretme ve uygulama süreci ile ilgili gerekli teknik ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi amaçlanmaktadır.

2018 yılı içinde Ajans Yönetim Kurulu Kalkınma Kurulu ile 2016 yılında oluşturulan Van Güçbirliği toplantıları gerçekleştirilecektir.

7.4.4.5 Ajans İletişim Stratejisinin Hazırlanması

Ajans bölgede bir çatı kuruluş görevi görmekle ve işbirliğini her ortamda sağlamakla yükümlüdür. Kurumlarla iletişimlerin güçlenmesi ve koordinasyon görevinin etkin şekilde gerçekleştirilmesi için İletişim stratejisi hazırlanacaktır.

7.5 PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI

Tablo 18: KD-SOP Süresi ve Zaman Planlaması

Projeler	Faaliyetler	2018		2019	2020
		1. 6 Ay	2. 6 Ay		
Araştırma, Analiz ve Programlama	Hibe Programları Etki Analizi Çalışması				
İşbirliği ve Koordinasyon	Diğer Kurum ve Kuruluşlarla İşbirlikleri Faaliyeti Kapsamındaki Çalışmalar				
	TRB2 Bölgesi İstatistiki ve Paydaş Veri Tabanı Oluşturulması				
Kapasite Geliştirme	İnsan Kaynakları Faaliyetleri				
	Taşınır Mal ile Hizmet Temin Faaliyetleri				
	Ajans Personelinin Gelişimine Yönelik Eğitimler				
	İç Denetim Faaliyetleri				
	Dış Denetim Faaliyetleri				
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yatırımcı İzin ve Ruhsat İşlemleri Faaliyetleri				

Faaliyetleri	TRB2 Bölgesel Yatırım Tanıtım Stratejisi Hazırlıkları, Yatırımcı Bilgilendirme Faaliyetleri ve Çalışma Ziyaretleri				
	Tesis ve Yatırım Bölgeleri Ziyareti				
	Teşvik Belgesi Bulunan İşletmelerin Ziyaret Edilmesi				
	Medya Takip Faaliyetleri				
	Yerel Kalkınma Gazetesi				
	EURADA Üyeliği				
	WAIPA Üyeliği				
	Web Sitesinin İyileştirilmesi				
	Ajans İletişim Stratejisinin Hazırlanması				
	Ajans Personel Toplantıları (Bitlis, Hakkâri, Muş, Van)				
	Yönetim Kurulu, Kalkınma kurulu Toplantıları				

7.6 YÖNETİM VE KOORDİNASYON DÜZENLEMELERİ

Kurumsal SOP'un uygulanma sürecinde faaliyetlerin hayata geçirilmesi ve Ajans içi koordinasyonun sağlanmasından İMİB sorumludur.

7.7 İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı'nın önceliği Ajans'ın kapasitesinin geliştirilmesi, personelinin niteliklerinin ve personel memnuniyetinin artırılması, Bölgedeki diğer paydaşlar ile işbirliğinin artırılması ve koordinasyonun sürekliliğinin sağlanarak Ajans faaliyetleri ve Ajans projeleri için bir çarpan etkisi oluşturmaktır.

Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı yapısı ve faaliyetleri itibariyle nispeten daha rahat kolay ölçülebilir faaliyetler bulundurmaktadır. Bu kapsamda İMİB tarafından her üç ayda bir yapılan faaliyetlerin ilerlemelerinin yer aldığı değerlendirme raporunun Genel Sekreterliğe sunulması planlanmaktadır. Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında yürütülecek faaliyetler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 19: KD-SOP Faaliyet Tablosu

Faaliyet Türü	Faaliyet	Sorumlu Birimler	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	Hibe Programları Etki Analizi Çalışması	PPKB-İDB	01.01.2018 31.12.2018	81.040
İşbirliği ve Koordinasyon	Diğer Kurum ve Kuruluşlarla İşbirlikleri Faaliyeti Kapsamındaki Çalışmalar	YDO-DİFB-İMİB-PPKB	01.06.2018 31.12.2018	700.000
	TRB2 Bölgesi İstatistiki ve Paydaş Veri Tabanı Oluşturulması	İMİB- PPKB	01.01.2018 01.07.2018	30.000
Kapasite Geliştirme	Personel Ödemeleri	İMİB	01.01.2018 31.12.2018	6.250.000
	SGK Ödemeleri	İMİB	01.01.2018 31.12.2018	1.600.000
	İşsizlik Sigortası Fonu Ödemeleri	İMİB	01.01.2018 31.12.2018	150.000
	Sosyal Haklar	İMİB	01.01.2018 31.12.2018	1.200.000
	Ödül ve İkrariyeler	İMİB	01.01.2018 31.12.2018	1.000.000

	Kıdem ve İhbar Tazminatı Ödemeleri	İMİB	01.01.2018 31.12.2018	100.000
	Diğer Ödemeler	İMİB	01.01.2018 31.12.2018	150.000
	Ulaşım, Temizlik ve Güvenlik Hizmetlerinin Temini	İMİB	01.01.2018 31.12.2018	550.000
	Mevcut Hizmet Binalarının Kira ve Diğer Hizmet Giderlerinin Ödenmesi	İMİB	01.01.2018 31.12.2018	800.000
	Ajans Merkezi ve Yatırım Destek Ofisleri Yeni Hizmet Binası Tefrişatı/Bakımı-Onarımı	İMİB-YDO	01.01.2018 31.12.2018	2.000.000
	Demirbaş, Ofis Ekipmanı, Yazılım ve Donanım, Sarf ve Promosyon Malzemeleri Temini	İMİB	01.01.2018 31.12.2018	1.000.000
	Temsil Ağırlama Giderleri	İMİB	01.01.2018 31.12.2018	23.000
	Demirbaşlar ile Kullanılan Diğer Taşınır ve Taşınmazların Bakım ve Onarımı	İMİB	01.01.2018 31.12.2018	100.000
	Ajans Personeline Yönelik Teknik Eğitimler	İMİB	01.01.2018 31.12.2018	125.000
	Ajans Personeline Yönelik Kişisel Eğitimler	İMİB	01.01.2018 31.12.2018	70.000
	İç Denetim Faaliyetleri	İMİB-İç Denetçi	01.01.2018 31.12.2018	1.000
	Dış Denetim Faaliyetleri	Tüm Birimler	01.01.2018 31.03.2018	8.000

Tanıtım ve Yatırım Destek	Yatırımcı İzin ve Ruhsat İşlemleri Faaliyetleri	YDO	01.01.2018 31.12.2018	15.000
	TRB2 Bölgesel Yatırım Tanıtım Stratejisi Hazırlıkları, Yatırımcı Bilgilendirme Faaliyetleri ve Çalışma Ziyaretleri	YDO	01.01.2018 31.12.2018	100.000
	Tesis ve Yatırım Bölgeleri Ziyareti	YDO	01.01.2018 31.12.2018	35.000
	Teşvik Belgesi Bulunan İşletmelerin Ziyaret Edilmesi	YDO-İDB	01.01.2018 31.12.2018	20.000
	Medya Takip Faaliyetleri	İMİB-Tüm Birimler	01.01.2018 31.12.2018	30.000
	Yerel Kalkınma Gazetesi	YDO-Tüm Birimler	01.01.2018 31.12.2018	30.000
	EURADA Üyeliği	DİFB	01.01.2018 31.03.2018	15.000
	WAIPA Üyeliği	DİFB	01.01.2018 31.03.2018	15.000
	Web Sitesi'nin İyileştirilmesi	İMİB	01.01.2018 31.03.2018	50.000
	Ajans İletişim Stratejisinin Hazırlanması	PPKB-İMİB	01.01.2018 31.03.2018	30.000
	Ajans Personel Toplantıları-4 İl	İMİB-Tüm Birimler	01.01.2018 31.12.2018	40.000
	Yönetim Kurulu Toplantıları	İMİB-Tüm Birimler	01.01.2018 31.12.2018	60.000
	Kalkınma Kurulu Toplantıları	PPKB-Tüm Birimler	01.01.2018 31.12.2018	120.000
	Kurumsal Dönüşüm SOP Genel Yönetim Faaliyetleri	İMİB- PPKB	01.01.2018 31.12.2018	100.000
T O P L A M				16.598.040

8 YEREL KALKINMA FIRSATLARI

8.1 AMAÇ

Yerel Kalkınma Fırsatları Sonuç Odaklı Programı'nın amacı, bölgede öne çıkan sektörler veya temalarda, farkındalığın artırılması, işbirliği ve koordinasyon faaliyetlerin artırılması, bölgenin tanıtımını sağlamaktır.

8.2 ARKA PLAN VE MÜDAHALE GEREKÇESİ

2018 yılı Çalışma Programı 2014-2023 Bölge Planında öngörülen hedef ve stratejiler çerçevesinde hazırlanmış olup dört adet Sektörel Sonuç Odaklı Program tasarlanmıştır. Ancak, Ajans faaliyetlerinin çeşitliliği ve kapsayıcılığı bakımından özellikle sektörel SOP'larda yer almayan faaliyetler Yerel Kalkınma Fırsatları Sonuç Odaklı Program başlığı altında ele alınmıştır.

Bu çerçevede, Sektörel Sonuç Odaklı Programlarda yer almayan faaliyetler 2014-2023 Bölge Planı eksenleri kapsamında bölgesel kalkınmaya hizmet edecek faaliyetler için ilgili alanlarda yerel paydaşlar ve DAP Bölge Kalkınma İdaresi ile işbirliği yapılarak ortak çalışmalar gerçekleştirilecektir.

8.2.1 Ulusal ve Bölgesel Planlarla İlişkisi

10. Kalkınma Planı; (OKP) Planın Hedefleri ve Politikaları bölümündeki “Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum” , “Yenilikçi Üretim İstikrarlı Yüksek Büyüme”, Yaşanabilir Mekanlar Sürdürülebilir Çevre” ve “Kalkınma için Uluslararası İşbirliği” başlığında hedefler belirlenmiştir. Sürdürülebilir ve kapsayıcı kalkınma anlayışıyla toplumsal refahın yaygınlaşmasını, bireysel ve toplumsal nitelik ve yetkinliğin yükseltilmesini, sağlıklı, güvenli ve yüksek standartta bir sosyal ortam oluşturmayı, ülkemizin yüksek gelir grubu ülkeler arasına girmesini, sermaye birikimi ve sanayileşme sürecinin hızlandırılmasını, ülkemizin Kaynaklarının üretken alanlarda kullanılmasını, bölgesel gelişmişlik farklarını azaltarak refahın ülke sathına daha dengeli yayılmasını, kırsal kesimdeki asgari refah düzeyinin ülke ortalamasına yaklaştırılmasını, yaşam mekânlarının, ekonomik gelişmeyi destekleyerek afetlere dayanıklı, kültürel değerler esas alınarak oluşturulmasını, kalkınma sürecinde uluslararası dinamiklerden daha fazla faydalanmayı ve tecrübelerimizi diğer ülkelerle paylaşmayı, uluslararası barış, refah ve istikrara hizmet edecek etkin bir kalkınma işbirliği politikası izlemeyi, küresel kalkınma gündeminin belirlenmesinde ülkemizin daha aktif bir rol oynamasını hedefleyen politikalar çerçevesinde Yerel Kalkınma Fırsatları belirlenmiştir.

Mevcut durum verileri ışığında ve üst ölçekli planlarla uyumlu olarak da Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından, 2014-2023 Bölge Planı'nda belirlenen "Ekonomik Dönüşüm ve Büyüme, İmalat Sanayinde Rekabetçiliğin Artırılması ve Güçlü Toplum eksenleri ile uyumlu plan, program ve projeleri içeren faaliyetler bütünü oluşturulmuştur.

8.2.2 Ön Risk Değerlendirmesi

Ajansın belirlediği SOP faaliyetleri dışında kalan yerel kalkınma fırsatlarına yönelik planlanan faaliyetlerin icra edilmesi aşamasında bölgedeki kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon eksikliği önemli bir risk oluşturmaktadır. Ancak, söz konusu riskleri bertaraf edilmesi için bölgedeki kurum ve kuruluşlar ile işbirliği faaliyetleri geliştirilecek, SOP'lar düzeyinde izleme ve değerlendirme faaliyetleri yapılacak ve gerekli önlemler alınacaktır.

8.3 ÇIKTI GÖSTERGELERİ

Tablo 20: YKF Çıktıları Performans Göstergeleri

Çıktı Göstergeleri	Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Tematik ve Sektörel Araştırma Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Hazırlanan Master Plan Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Tematik Konferans, Panel vb. Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Eşleştirme Toplantı Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım ve İşbirliği Faaliyeti Yapılan Ülke Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Gerçekleştirilen Anket Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Farklı Dillerde Hazırlanmış Broşürler, Tanıtım Filmleri ve Fotoğraflar, Haritalar	Adet	4000	Ajans Faaliyet Raporu
Sektörel Rapor ve Fizibilite Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Kurulan Ülke Masası Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Yatırıma Uygun Alan Envanter Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Gerçekleştirilen Festival ve Etkinlik Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu

8.4 PROJE VE FAALİYETLER

8.4.1 Araştırma, Analiz ve Raporlama

8.4.1.1 TRB2 Bölgesi CBS Tabanlı Köy Envanterinin Çıkarılması (Muş ve Hakkâri)

TRB2 Bölgesinde köy bazlı herhangi bir envanter çalışması yapılmamıştır. Bu nedenle, gerek Ajansın, gerekse de bölgede kurum ve kuruluşların planlama faaliyetlerinin etkin hazırlanabilmesi için CBS tabanlı köy envanterinin hazırlanması planlanmıştır. Söz konusu çalışma tamamlandığında, TRB2 bölgesindeki köylerin coğrafi sınırları, demografya, eğitim ve tarımsal verilerine ilişkin raporlar alınabilecektir.

8.4.1.2 Hakkâri Kurşun Çinko İzabe Tesisi Fizibilite Çalışması

TRB2 Bölgesi'nde madencilik öne çıkan sektörler arasındadır. Hakkâri ilinde önemli ölçüde, çinko ve kurşun rezervleri bulunmaktadır. Ancak söz konusu rezervlere yönelik gerek kamu gerekse özel sektörün yatırım kararlarına katkı sağlayacak nitelikli bir fizibilite bulunmamaktadır. Bu çerçevede söz konusu rezervlere yönelik nitelikli bir fizibilite çalışması yapılması planlanmıştır.

8.4.1.3 Bitlis İli Maden Yataklarının Uydu Destekli Jeokimyasal Yöntemler ile Belirlenmesi Çalışması

Bitlis ili maden potansiyeli ile ilgili çalışmalar güncelliğini yitirdiğinden, Bitlis'in maden potansiyeli tam olarak bilinmemektedir. Ulusal ve bölgesel ölçekte üretilen politikalar eski ve eksik bilgilere dayanarak üretildiğinden, bu durum madencilik işletmelerini farklı yönlendirmekte, sektörü de ekonomik yönden olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle, Bitlis'teki madenlerin görünür ve kesin rezervlerinin ortaya çıkarılması, detaylı çalışılmış madenlerin rezerv ve konum bilgilerinin güncellenmesi ve yeni madenlerin aranması için gerekli çalışmalar gerçekleştirilecektir.

8.4.1.4 TRB2 İlleri Yatırıma Uygun Alan Envanterinin Hazırlanması

Yatırım yeri tahsisi ve yatırıma uygun hazine arazilerinin varlığı yatırımcıların ilde yatırım yapmaya karar verirken kuruluş yeri seçim kararına etki eden en önemli faktörlerden biridir. Bu durum, arazi fiyatları ve bulunabilirliğine yönelik yargı ile bağlantılı olarak düşünüldüğü takdirde devletin uygulamış olduğu yatırım yeri tahsisi teşviki kuruluş yeri kararında önemli etkenlerden bir tanesidir. Özellikle, teşvik belgeli yatırımlarda bu durum daha ön plana çıkmaktadır. TRB2 Bölgesi'ndeki arazilerin ne kadarının yatırıma uygun olduğunun net olarak ortaya konması ve yatırımcıya anında hizmet vermek adına yatırıma uygun arazilerin il

ölçeğinde parselasyonunun yapılıp haritalandırılması, yatırımcıya zaman kazandırmakla beraber yatırım yeri ile ilgili karar almasına da katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

8.4.1.5 İranlı Turistlerin Beklenti Analizi Anket Çalışması

2016 yılından bu yana bölgeye ve özellikle Van iline İranlı turistlerin gelmesinde artış gözlemlenmektedir. İranlı turistlerin Bölgeye ve Van iline gelmesi bölgedeki ticaret ve turizm hareketliliğine can vermektedir. Bu kapsamda, özellikle turizm sektörüne yönelik beklentilerin karşılanabilmesi açısından beklenti analizi anket çalışmasının yapılması önem taşımaktadır. Bu sayede, İranlı turistlerin bölgedeki beklentileri karşılanacak ve bir dahaki turizm bazı gezilerinde bölge illeri daha istekli olarak ziyaret edilecektir. Aynı zamanda, bu anket çalışması bir toplumsal olarak bilinçlenmenin de bir kaynağı olacak ve bölge ya da illerdeki esnafların organizatörlerin kuruluşların, isabetli kararlar alıp nokta atışı girdi ve çıktı beklentileri karşılanacak bölge ve özellikle Van ili turizm anlamında hak ettiği değeri görecektir. Bu analiz çalışması için TÜİK ile işbirliği yapılacak anket çalışmasında onların desteği sağlanacaktır.

8.4.1.6 İranlı Turistlerin Van İlinin Ekonomisine Doğrudan Katkısı Çalışması

TÜİK Bölge Müdürlüğü ile işbirliği halinde İranlı ziyaretçilerin Van ekonomisine katkısı, memnuniyet düzeyleri ve beklentilerinin belirlenmesi amacıyla bir bölgesel araştırma projesi gerçekleştirilmesi düşünülmektedir. Söz konusu araştırmanın 2018 yılı Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında toplam 4 (dört) dönem olacak şekilde, Van-Kapıköy Gümrük Kapısından çıkış yapan İranlı ziyaretçiler ile yüz yüze anket uygulaması şeklinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

8.4.1.7 Van Lojistik Merkezi Fizibilite Raporu

Van ilinin ulusal ve uluslararası taşımacılıkta pazar payını arttırarak bölgede önemli bir lojistik merkez haline gelmesini sağlamak için ilin lojistik altyapısını güçlendirecek Lojistik Merkezin özellik, büyüklük ve kurulum yerlerinin bir fizibilite çalışmasıyla belirlenmesi amaçlanmaktadır.

8.4.2 İşbirliği ve Koordinasyon

8.4.2.1 Van Gölü Havzası Turizm Master Planının Hazırlanmasına Yönelik İdari Faaliyetler

Turizm sektörü, bölgesel kalkınmanın ana unsurlarından biri olarak görülmektedir. Ancak, plandan yoksun bir sektörel gelişme sağlamanın da bir takım negatif dışsallıklara yol açacağı da bilinen bir gerçektir. Bu çerçevede, Van Gölü Havzası'nda turizmin gelişmesini amaçlayan

Master Planı, Van Gölü Havzası'nda doğal, kültürel, tarihi ve coğrafi değerlerin koruma ve kullanma dengesi içinde turizm alternatiflerinin geliştirilmesini hedeflemektedir.

Çalışma kapsamında, Van ve Bitlis illerinin yukarıda belirtilen ilçelerinde mevcut tarihi, kültürel ve doğal değerlerinin Türkiye Turizm Politikaları ve küresel turizm trendlerine paralel olarak bölgenin potansiyeli ile bütünleşik bir anlayışla turizme kazandırılması hedeflenmektedir. Söz konusu alanların mekânsal planlama doğrultusunda turistik cazibe merkezleri haline getirilmelerinin sağlanması, kamu ve özel sektör yatırımlarına yön verecek somut proje fikirlerinin geliştirilmesi ve bunlara ilişkin ön fizibilite çalışmalarının yapılması planlanmaktadır.

Plan, Van Gölü Havzası'nı kapsayan, bölgeyi bütüncül ve stratejik planlama yaklaşımı ile ele alan bir çalışma niteliğinde olacaktır.

8.4.2.2 Van Gölü Havzası Turizm Master Planı Mutabakat Toplantıları İzleme Değerlendirme Faaliyetleri

2017 Yılında DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Ajansımız arasında gerçekleştirilen mutabakat metni doğrultusunda 2018 yılında Van Gölü Turizm Master Planı hazırlıkları kapsamında kurum yetkilileri ile paydaşların katılım sağladığı toplantılar ve izleme değerlendirme faaliyetleri yapılacaktır.

8.4.3 Tanıtım ve Yatırım Destek

8.4.3.1 TRB2 Bölgesi Turizm Potansiyelinin Ulusal ve Uluslararası Platformlarda Tanıtılması

Bölge'de yapılan ve turizm anlamında ulusal ve uluslararası pazara hitap edebilecek düzeyde olan birçok etkinlik/faaliyet, tanıtımdaki yetersizliklerden dolayı yerel düzeyde kalmaktadır. Bu kapsamda, bölgede düzenlenen ve bölgeye katkı sağlayacak şenlik ve festivalin tanıtımının yapılması, ilgili basın ve medya grupları mensuplarının davet edilerek dikkatlerinin bu etkinliklere çekilmesi, söz konusu etkinliklere yurtiçi ve yurtdışından katılım sağlanması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede Malazgirt ve Ahlat'ta gerçekleştirilecek olan "1071 Malazgirt Zaferi Etkinlikleri" başta olmak üzere bölgenin tanıtımına katkı sağlayacak diğer etkinliklere destek sağlanacaktır.

8.4.3.2 Van İlinde İran Masasının Kurulması

Ayrıca, Bölgemizin İran'da etkin tanıtımına ve bilinirliğine katkı sağlamak için İranlı medya temsilcileri ile bölgemiz medya temsilcilerinin katılacağı bir toplantı düzenlenecektir. Bu

çerçevede, 25 İranlı basın yayın temsilcisi Van'a davet edilecek, çeşitli görüşmeler ve bölge gezileri ile ilimizin tanıtımının yapılması sağlanacaktır.

TRB2 Bölgesi'nde dış ticaret hacminin artırılması için sınır ötesi ticaret ve işbirliğinin geliştirilmesi önem arz etmektedir. Van ilinde kurulacak olan İran masası ile TRB2 Bölgesi'nde bulunan iş adamlarıyla İranlı işadamları arasında işbirliğini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılacaktır. Bölgeye gelen İranlı yatırımcılara, yatırım ortamı hakkında bilgi verilecek, bu konuda yaşadıkları sorunları çözmeye yönelik girişimlerde bulunulacaktır. TRB2 Bölgesi ve İran arasında ticari- ekonomik ilişkiler artırılarak iki tarafında yararlanabileceği ortak bir zemin oluşturulacaktır. Ayrıca Van ilinde son yıllarda önemli oranda İranlı turistin Van'ı ziyaret ettiği gözlenmiştir, örneğin 2017 yılında yaklaşık 550 bin İranlı Kapıköy sınır kapısında giriş yapmıştır, bu trendin artarak devam etmesi beklenmektedir. Bu sebeple her yıl Van Valiliği, Van Büyükşehir Belediyesi, Van Ticaret ve Sanayi Odası koordinasyonunda Van ilinde düzenlenen Shoppingfest alış veriş günleri etkinliklerine destek sağlanacaktır.

8.4.3.3 TRB2 Bölgesi Yatırım, Turizm, Tanıtım Materyallerinin Hazırlanması

Bölge Planı'nda belirtilen 2.1.3 Yurtdışı pazarlama olanaklarının geliştirilmesi stratejisi uyarınca, Bölge illerinin yatırım potansiyelini tanıtıcı yazılı ve görsel materyaller (saha fotoğraflama çalışması, tanıtım filmi, kitapçık, broşür vb.) hazırlanacaktır.

8.4.3.4 TRB2 Bölgesi Slow City Uygulamaları

Cittaslow yerel toplumların kendilerine özgü değerleri bilerek ve bu değerlere sahip çıkarak gelişmeyi hedeflemeleri açısından önemli bir niteliğe sahiptir.

Bu çerçevede Gevaş ilçesi geleneksel yaşam tarzı, tarihi yapıları, Selçuklu mezarları, kiliseleri, kümbetleri, yaz ve kış sporları, kendine özgü florası ve faunası ile, doğa turizmi, organik tarım yetiştiriciliği ve trekking gibi alternatif faaliyetleri ile her geçen gün bir çok kişinin ilgi odağı olmaya devam eden bir yapıya sahiptir. Gevaş ilçesinin en önemli özelliği doğal yeşilliğidir. Kiliseleri ve kümbetleri ile inanç turizmi ile kayak sporuna olanak sağlayan, yazın ise trekking yapma imkânı sağlayan dağları ile ayrı bir zenginliğe sahiptir. Bu Kaynaklardan sürdürülebilir yöntemlerle faydalanmak gerekmektedir.

8.4.3.5 Nemrut Kalderası ve Süphan Dağının Jeopark Alanı Olarak Tescillenme Faaliyetleri

Bu proje Nemrut ve Süphan dağı arasındaki alanın önce ulusal daha sonra da uluslararası Jeopark olarak ilan edilmesi için yapılacak çalışmaları kapsamaktadır. Projenin önce ulusal daha sonra da uluslararası düzeyde kabul görmesi için çalıştay, sempozyum ve eğitimler düzenlenecek, jeopark alanıyla ilgili bilgiler içeren broşürler, jeopark kitabı, jeopark haritası, jeopark tabelaları ve bu tabelaların konulacağı Ahlat taşından yapılmış kaideler ile farklı ve ilgi çekici tanıtım materyalleri yapılacaktır. Faaliyetlerin bir kısmı Bitlis İl Özel İdaresi tarafından üstlenilecek olup, tanıtım, seminer ve yurtdışı çalışma ziyaretleriyle ilgili bir kısım faaliyetler DAKA tarafından yürütülecektir.

Yurtdışı çalışma ziyaretleri; Nemrut-Süphan jeoparkının tanıtılacağı 8-14 Eylül 2018 tarihleri arasında İtalya Ademello Brenta UNESCO global jeoparkında yapılacak 8. uluslararası jeopark kongresinde bilimsel sunumlar, stant açma, jeopark saha çalışmaları ve kursuna katılım ve Nemrut - Süphan Jeoparkına benzeyen bir jeoparka küçük bir heyetle ziyaret şeklinde gerçekleştirilecektir.

8.4.3.6 Tarihi Murat Köprüsü ve Çevresi Rekreatyon Alanı Tasarım Projesi'nin Hazırlanması

Mevcut imar planlarına uygun olarak, Tarihi Murat Köprüsünü ön plana çıkaracak, kentin kimliğine katkı sağlayacak tasarımları yansıtan, kentsel yaşam kalitesine katkı sağlayan, çevre tasarımları ile desteklenen, açık ve yeşil alanlar ile insan-doğa ilişkilerini ön plana çıkaran, doğa ile uyumlu bir rekreatyon alanı oluşturmak amacı ile Tarihi Murat Köprüsü ve Çevresi Rekreatyon Alanı Tasarım Projesi hazırlanacaktır.

8.4.3.7 Muş İli Tarihi Çarşı Sokak Sağıklaştırma Tasarım Projelerinin Hazırlanması

Mimari, Statik, Makine, Cephe ve Sokak Aydınlatması, Peyzaj Projeleri ve Harita Aplikasyon Etütlerinin Hazırlanarak Muş İli Tarihi Çarşı Sokak Sağıklaştırma Tasarım Projeleri hazırlanacaktır.

8.4.3.8 Bitlis İli Tarihi Mekânlar Kentsel Tasarım Projelerinin Hazırlanması

Bitlis ilinde kentsel dönüşüm gerçekleştirilirken dokunun korunması ve turizme kazandırılması amacıyla ilin Tarihi Mekânları ile Kentsel Tasarımına yönelik projelendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

8.4.3.9 YKF Genel Yönetim Faaliyetleri

YKF kapsamında gerçekleştirilmesine ihtiyaç duyulan toplantı, çalıştay gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

8.4.4 Ajans Destekleri

8.4.4.1 Proje Teklif Çağrısı

8.4.4.1.1 2012-2015 Mali Destek Programları Devam Eden Projeler

Ajansımızın 2012-2015 döneminde uygulamaları devam eden 9 projeye ait izleme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

8.4.4.2 GÜDÜMLÜ PROJELER

8.4.4.2.1 Bitlis İli Sokak Sağlıklaştırma GÜDÜMLÜ PROJESİ

Proje künyesi Ek_1 'de sunulmuştur.

8.4.4.2.2 Muş İli Tarihi Çarşı Sokak Sağlıklaştırma GÜDÜMLÜ PROJESİ

Proje künyesi Ek_2 'de sunulmuştur.

8.4.4.2.3 2012 -2017 Döneminde Uygulamaları Devam Eden Projeler

2012-2017 döneminde uygulamaları devam eden 6 projeye ait ödemeler gerçekleştirilerek olup projelerin 2018 yılında kapatılması planlanmıştır.

8.4.5 AB ve Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

TRB2 Bölgesi'nde Yerel Kalkınma Fırsatları Sonuç Odaklı Programın hedeflerine katkı sağlayacağı düşünülen Avrupa Birliği ve Dış Kaynaklı Programlardaki Hibe Programları Dış İlişkiler ve Fonlar Birimi tarafından takip edilecek ve proje başvuruları yapılacaktır.

8.4.5.1 Avrupa Birliği Proje Çalışmaları

8.4.5.1.1 TRB2 Bölgesi'ndeki İşletmelerin Ortak Kullanımına Yönelik Atölyelerin Kurulması Projesi (ORTKA)

Avrupa Birliği'nin aday ülkelere sağladığı katılım öncesi mali yardımlar çerçevesinde Sanayi Bakanlığı'nın IPA I'den IPA II'ye aktarılan Bölgesel Rekabetçilik Sektörü Operasyonel

Programı kapsamında TRB2 Bölgesinde işletmelerin “Ortak Kullanımına Yönelik Atölyelerin Kurulması” (ORTKA) projesinin uygulamaları 2018 yılında Dış İlişkiler ve Fonlar Birimi tarafından yürütülecektir.

8.4.5.2 Cazibe Merkezleri Destekleme Programı (CMDP)

Cazibe Merkezleri Destekleme Programı, Türkiye’de değişen planlama yaklaşımının göstergelerinden biridir. Bu çerçevede, Program yenilikçi bir yaklaşımı temsil etmektedir. Programın dayandığı “Büyüme Kutupları Teorisi” yeni bir yaklaşım olmamakla birlikte; Program Türkiye’deki planlama pratiği içinde ilk defa gündeme gelen bir araçtır. Bu program ile temel olarak, nispeten az gelişmiş bölgelerde yer alan gelişme potansiyeli yüksek kent merkezlerinde yapılacak kilit müdahalelerle kalkınma ivmesinin yakalanması ve nihayetinde bu ivmenin çevre merkezlere de yayılarak iç göçün kendi bölgesi içerisinde tutulması amaçlanmaktadır. 2010 yılı programlama döneminden itibaren Van iline Kaynak aktarılmaya başlanmıştır. Cazibe Merkezleri Destekleme Programı kapsamında, 2018 yılında Tuşba İlçesi Sahil Rekreasyon Projesi gerçekleştirilecektir.

8.4.5.2.1 CMDP Kapsamında 2018 Yılında Devam Eden Projeler

Kalkınma Bakanlığı Cazibe Merkezleri Destekleme Programı kapsamında uygulamaları devam eden Tekstil Kent, Urartu Müzesi, Tuşba Fuar ve Kongre Merkezi projelerinin kapanış işlemleri 2018 yılında tamamlanacaktır.

8.4.5.2.2 CMDP Tuşba İlçesi Sahil Rekreasyon Projesi

Kalkınma Bakanlığı Cazibe Merkezi Programı 2017 yılı uygulamaları kapsamında desteklenen Tuşba İlçesi Sahil Rekreasyon Projesinin uygulamalarına 2018 yılında devam edilecektir.

8.4.5.2.3 Süphan Volkanı Filistan Ovası Jeotermal Fizibilite Raporu

Bitlis ili Süphan Volkan’ı Güney’i ve Filistan (Gülistan) Ovası Jeotermal Enerji ve Yeraltı Suyu Fizibilite çalışması için Doğu Anadolu Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından 2017 yılında ajansa aktarılan finansman kaynak çerçevesinde Fizibilite Raporu hazırlanacaktır.

8.5 PROGRAM SÜRESİ VE ZAMAN PLANLAMASI

Tablo 21: YKF Süresi ve Zaman Planlaması

FAALİYETLER	2018		2019	2020
	1.6 Ay	2.6 Ay		
TRB2 Bölgesi CBS Tabanlı Köy Envanterinin Çıkarılması				
Hakkâri Kurşun-Çinko İzabe Tesisi Fizibilite Çalışması				
Bitlis İli Maden Yataklarının Uydu Destekli Jeokimyasal Yöntemler ile Belirlenmesi				
TRB2 İlleri Yatırıma Uygun Alan Envanterinin Hazırlanması				
Van İlinde İran Masasının Kurulması				
İranlı Turistlerin Beklenti Analizi Anket Çalışması				
İranlı Turistlerin Van İlının Ekonomisine Doğrudan Katkı Çalışması (Ulusal – TÜİK Anketi)				
Van Lojistik Merkezi Fizibilite Raporu				
Van Gölü Havzası Turizm Master Planının Hazırlanması İdari Faaliyetler				
Van Gölü Havzası Turizm Master Planı Mutabakat Toplantıları İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri				
TRB2 Bölgesi Turizm Potansiyelinin Ulusal ve Uluslararası Platformlarda Tanıtılması				
TRB2 Bölgesi Yatırım, Turizm, Tanıtım Materyallerinin Hazırlanması				
TRB2 Bölgesi Slow City Uygulamaları				
Nemrut Kalderası ve Süphan Dağının Jeopark Alanı Olarak Tescillenme Faaliyetleri				

Tarihi Murat Köprüsü ve Çevresi Rekreasyon Alanı Tasarım Projesi'nin Hazırlanması				
Muş İli Tarihi Çarşı Sokak Sağıklaştırma Tasarım Projelerinin Hazırlanması				
Bitlis İli Tarihi Mekânlar Kentsel Tasarım Projelerinin Hazırlanması				
YKF Genel Yönetim Faaliyetleri				
2012-2015 Mali Destek Programları Devam Eden Proje Ödemeleri				
Bitlis İli Sokak Sağıklaştırma GÜDÜMLÜ Projesi				
Muş İli Tarihi Çarşı Sağıklaştırma GÜDÜMLÜ Projesi				
2012 Yılı Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı				
2014 Yılı Hakkâri'de İnanc, Turizm Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı				
2015 Yılı Yatırım ve Turizm Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı				
2017 Yılı Teknik Destek Ödemeleri				
TRB2 Bölgesi'ndeki İşletmelerin Ortak Kullanımına Yönelik Atölyelerin Kurulması Projesi (ORTKA)				
CMDP Önceki Yıllardan Devam Eden Proje				

Ödemeleri				
CMDP Tuşba İlçesi Sahil Rekreasyon Projesi				
Süphan Volkanı Filistan Ovası Jeotermal Fizibilite Raporu				

8.6 YÖNETİM VE KOORDİNASYON DÜZENLEMELERİ

Yerel Kalkınma Fırsatları yönetim ve koordinasyonundan Planlama ve Programlama ve Koordinasyon birimi sorumlu olacaktır. Ajans bünyesinde kurulan turizm çalışma grubunda görev alan Ajans personelleri, YKF programında yer alan faaliyetlerin gerçekleştirilmesinden, dış paydaşların ilgili süreçlere dâhil edilmelerinin sağlanmasından ve faaliyet sonuç ve çıktılarının raporlanmasından sorumlu olacaklardır.

8.7 İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Programın İzleme ve Değerlendirme Süreci; Ajansın İzleme ve Değerlendirme Birimi koordinatörlüğünde ve her birimden bir uzmanın koordinasyon amaçlı yer alacağı komite tarafından yürütülecek olup altı ayda bir “Program İlerleme ve Değerlendirme Raporu” hazırlanacak ve Yönetim Kurulu’na sunulacaktır. Komitede yer alan uzmanlar tarafından, kamu ve özel sektör görüşmelerinde programa ilişkin ortaya çıkan gelişmeler, fırsatlar ve riskler raporlandırılacak ve İzleme ve Değerlendirme Birimi’ne iletilecektir. Program izleme ve değerlendirme çalışmalarındaki tüm çıktılar bir sonraki programlama aşamalarına veri sağlayacak, ölçülebilir ve karşılaştırılabilir nitelikte hazırlanacaktır.

Tablo 22: YKF Faaliyet Tablosu

Faaliyet Türü	Faaliyet	Sorumlu Birimler	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	TRB2 Bölgesi CBS Tabanlı Köy Envanterinin Çıkarılması (MUŞ-HAKKÂRİ)	PPKB-YDO	01.01.2018 31.12.2018	60.000
	Hakkâri Kurşun-Çinko İzabe Tesisi Fizibilite Çalışması	YDO PPKB	01.01.2018 31.12.2018	105.000
	Bitlis İli Maden Yataklarının Uydu Destekli Jeokimyasal Yöntemler ile Belirlenmesi	YDO PPKB	01.01.2018 31.12.2018	150.000
	TRB2 İlleri Yatırıma Uygun Alan Envanterinin Hazırlanması	YDO-PPKB	01.01.2018 31.12.2018	10.000

	İranlı Turistlerin Beklenti Analizi Anket Çalışması	PPKB-YDO	01.01.2018 31.12.2018	15.000
	Van İlinde İran Masası Kurulması	YDO-PPKB	01.01.2018 01.12.2018	400.000
	İranlı Turistlerin Van İlinin Ekonomisine Doğrudan Katkı Çalışması (Ulusal – TÜİK Anketi)	PPKB-YDO	01.01.2018 31.12.2018	100.000
	Van Lojistik Merkezi Fizibilite Raporu	YDO-PPKB	01.01.2018 31.12.2018	105.000
İşbirliği ve Koordinasyon	Van Gölü Havzası Turizm Master Planı Mutakabat Toplantıları İzleme Değerlendirme Faaliyetleri	PPKB-İDB	01.01.2018 31.12.2018	15.000
	Van Gölü Havzası Turizm Master Planının Hazırlanması İdari Faaliyetler (DAP)	PPKB-DİFB	01.01.2018 31.12.2018	10.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	TRB2 Bölgesi Turizm Potansiyelinin Ulusal ve Uluslararası Platformlarda Tanıtılması	YDO-DİFB-PPKB	01.01.2018 31.12.2018	1.250.000
	TRB2 Bölgesi Yatırım, Turizm, Tanıtım Materyallerinin Hazırlanması	YDO-DİFB-PPKB	01.01.2018 31.12.2018	200.000
	TRB2 Bölgesi Slow City Uygulamaları	YDO-DİFB-YDO	01.01.2018 31.12.2018	100.000
	Nemrut Kalderası ve Süphan Dağının Jeopark Alanı Olarak	YDO-DİFB-	01.01.2018 31.12.2018	250.000

	Tescillenme Faaliyetleri	PPKB		
	Tarihi Murat Köprüsü ve Çevresi Rekreasyon Alanı Tasarım Projesi'nin Hazırlanması	YDO- PPKB	01.01.2018 31.12.2018	400.000
	Muş İli Tarihi Çarşı Sokak Sağlıklılaştırma Tasarım Projelerinin Hazırlanması	YDO- PPKB	01.01.2018 31.12.2018	70.000
	Bitlis İli Tarihi Mekânlar Kentsel Tasarım Projelerinin Hazırlanması	YDO- PPKB	01.01.2018 31.08.2018	500.000
	YKF Genel Yönetim Faaliyetleri	PPKB	01.01.2018 31.12.2018	25.000
Ajans Destekleri	Bitlis İli Sokak Sağlıklılaştırma Güdümlü Projesi	PYB- İDB- YDO	01.01.2018 31.12.2018	3.420.000
	Muş İli Tarihi Çarşı Sağlıklılaştırma Güdümlü Projesi	PYB- İDB- YDO	01.01.2018 31.06.2018	1.441.014
	2012 Yılı Yatırım Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı	İDB- İMİB	01.01.2018 31.12.2018	158.038
	2014 Yılı Hakkâri'de İnanç, Turizm Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı	İDB- İMİB	01.01.2018 31.12.2018	2.398.200
	2015 Yılı Yatırım ve Turizm Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı	İDB- İMİB	01.01.2018 31.12.2018	2.424.037

	Mali Destek Programı			
	2017 Yılı Teknik Destek Ödemeleri	PYB-İMİB	01.01.2018 31.12.2018	536.687
AB ve Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	TRB2 Bölgesi'ndeki İşletmelerin Ortak Kullanımına Yönelik Atölyelerin Kurulması Projesi (ORTKA)	DİFB-YDO-İDB	01.01.2018 31.12.2018	212.400
	CMDP 2018 Devam Eden Projeler	YDO-İDB	01.01.2018 31.12.2018	1.200.000
	CMDP Tuşba İlçesi Sahil Rekreasyon Projesi	YDO-İDB	01.01.2018 31.12.2018	15.000.000
	Süphan Volkanı Filistan Ovası Jeotermal Fizibilite Raporu	İDB-YDO	01.01.2018 31.12.2018	400.000
T O P L A M				30.955.377

9 SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Kalkınma Bakanlığınca 2017 yılında yayınlanan Çalışma Programı Usul ve Esasları çerçevesinde yıllık çalışma programları yerine 3 yıllık sonuç odaklı programlama dönemine geçilmiştir. 2018 yılı Çalışma Programında tasarlanan faaliyetler yeni SOP sistemi açısından geçiş yılı olacaktır. Bu nedenle SOP'lar düzeyinde hazırlanacak değerlendirme raporları ile yıl içinde gerekli revizyonlar yapılacaktır.

2018 yılı çalışma programı faaliyetleri tüm Ajans çalışanları, Yönetim Kurulu üyelerinin katkılarıyla Onuncu Kalkınma Planı temel ilkeleri, TRB2 Bölgesi 2014–2023 Bölge Planı ve 5449 sayılı Kanun'da tespit edilen sınırlar dâhilinde hazırlanmıştır. Programlara ilişkin tedbirleri, proje ve faaliyetleri ve bunlara ayrılacak tahmini malî Kaynakları ile Ajans bütçesi içindeki tahmini oranı belirtilerek faaliyetlerin gerekçelerini ortaya koymaktadır.

Uygulama döneminde planlanan her bir faaliyetin hayata geçirilmesi için birimler arası işbirliği yapılacaktır. Planlanan faaliyetlerin başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi için Ajansın mevcut beşeri, teknik ve finansal kapasitesinin yeterli olduğu değerlendirilmektedir.

10 EKLER

10.1 2018 YILI GÜDÜMLÜ PROJE BİLGİ FORMLARI

- a. MUŞ İLİ TARİHİ ÇARŞI SAĞLIKLAŞTIRILMA GÜDÜMLÜ PROJESİ
- b. BİTLİS SOKAK SAĞLIKLAŞTIRMA GÜDÜMLÜ PROJESİ

10.2 2018 YILI PERFORMANS TABLOLARI

- a. BSG SOP PERFORMANS GÖSTERGELERİ
- b. TEKSTİL SOP PERFORMANS GÖSTERGELERİ
- c. HBTÜ SOP PERFORMANS GÖSTERGELERİ
- d. TTU SOP PERFORMANS GÖSTERGELERİ
- e. KURUMSAL DÖNÜŞÜM SOP PERFORMANS GÖSTERGELERİ
- f. YKF PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Genel Sekterlik tarafından 5449 sayılı Kanun'un 14/b maddesine uygun olarak hazırlanıp 14 Şubat 2018 tarih ve 2018/1 sayılı Yönetim Kurulu Toplantısında alınan 1 no'lu karar ile kabul edilen 2018 Yılı Çalışma Programı ve Bütçe Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 21 (1) maddesi uyarınca T.C Kalkınma Bakanlığının onayına sunulmaktadır.

14/03/2018

Halil İbrahim GÜRAY

Genel Sekreter